

8. januar 2020

Att:

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Justitsministeriet –
Databeskyttelseskontoret/Strafferetskontoret

Høringsvar om udkast til lovforslag om ændring af lov om tv-overvågning og retsplejeloven

Dansk Industri (DI) modtog d. 18. december 2019 høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om tv-overvågning (Styrkelse af trygheden og sikkerheden, herunder udvidelse af adgangen til tv-overvågning for private og offentlige myndigheder samt obligatorisk registrering af tv-overvågning) og udkast til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning).

DI vælger at afgive høringssvar til begge lovudkast i ét samlet svar.

Generelt

DI har forholdt sig til de elementer i lovforslaget, som er relevante for virksomheder, og DI noterer sig, at lovforslagene, som skal øge trygheden i samfundet via udvidelse af adgangen til tv-overvågning, i det væsentligste gør det muligt for flere private virksomheder at foretage tv-overvågning.

Udkast til lovforslag om ændring af lov om tv-overvågning

Efter DI's vurdering bør en ændring af tv-overvågningsloven præcisere i hvilket omfang private virksomheder skal stille ressourcer til rådighed for politiet ved opklaring af kriminalitet i forbindelse med gennemgang af optagelser, som det henføres til i lovforslaget. Private bærer foruden også omkostningen ved opsættelse af kameraet, og det vil yderligere være en omkostning at skulle afsætte ressourcer til hjælp for politiet.

Baggrunden her er, at der er et behov for at præcisere reglerne for tv-overvågning, som vil skabe klare rammer for, hvornår private virksomheder lovligt kan foretage overvågning, hvilket DI støtter. Herunder støtter DI, at anvendelsesområdet for kriminalitetsbekæmpelse ligeledes dækker engrosvirksomheders mulighed for at foretage tv-overvågning af egne indgange og facader samt arealer i tilknytning hertil. Det bør i den forbindelse præciseres, hvad der forstås ved egne indgange og facader, og eventuelt rækkevidden af denne eller en konkret vejledning til vurderingen af rækkevidden, jf. tv-overvågningslovens § 2, stk. 1, nr. 3, litra a.

DI opfordre til, at Justitsministeriet tager stilling til, hvorvidt EU-domstolens dom af 11. december 2019 i sag C-708/18 kan have betydning for lovforslags databeskyttelsesretlige konklusioner.

Herudover er det efter DI's opfattelse vigtigt at en ændring af tv-overvågningsloven samtidig præciserer, hvilke muligheder der gør det muligt at foretage tv-overvågning med lydoptagelse. En lydoptagelse kan være med til at statuere karakteren af en evt. trussel, der bliver fremsat overfor personalet eller andre kunder, samt den kan lægge flere beviser til grund i efterforskningen. Hvorvidt der kan foretages lydoptagelse i forbindelse med tv-overvågning har været en problemstilling for private, som DI gerne ser bliver præciseret f.eks. henset til tv-overvågningslovens § 4c, der henviser til videregivelsesadgang af både billed- og lydoptagelser.

DI ser positivt på, at det af lovforslaget fremgår, at Justitsministeriet i samarbejde med Datatilsynet vil opdatere den nugældende pjece om tv-overvågning, fra 2008, og således fra før databeskyttelsesforordningens ikrafttræden i 2018. DI opfordrer, at arbejdsmarkeds parter deltager i udarbejdelsen af denne vejledning.

DI står uforstående overfor lovforslagets pkt. 4 og 5 på s. 40, hvor det angives at have udgifter for det offentlige, men ikke for erhvervslivets aktører. DI anfører, at udgiften for offentlige og private i højere grad må være de samme ift. opsætning og administration.

For så vidt angår pkt. 6 på s. 40, så DI det gerne præciseret i hvilket omfang både det offentlige og det private skal løfte deres oplysningspligt over for den registrerede, og i hvilke tilfælde tv-overvågning af en registreret vil være anset som en direkte (artikel 13) eller indirekte (artikel 14) indsamling af personoplysninger. Hertil bør det præciseres hvorledes aktørerne i praksis løfter deres oplysningspligt over for den registrerede, også set i relation til at lovforslaget åbner op for muligheden for at overvåge brede arealer. DI ønsker således præciseret, hvorledes dataansvarlige overholder denne pligt i åbne offentlige områder.

Udkast til lov om ændring af retsplejeloven

DI opfordrer til, at der foretages en præcisering af, hvad der forstås ved, at "politiet overtager" optagelser. Det bør præciseres, at virksomheden efter omstændighederne, alt andet lige, beholder adgang til optagelserne, for fortsat at kunne opfylde de eventuelle eksterne formål, hvortil oplysningerne blev indsamlet.

Det bør præciseres, i hvilket omfang private skal stille ressourcer til rådighed for politiet ved opklaring af kriminalitet i forbindelse med gennemgang af optagelser, som det henføres til i lovforslaget. Private bærer foruden også omkostningen ved opsættelse af kameraet, og det vil yderligere være en omkostning at skulle afsætte ressourcer til hjælp til politiet.

Det bør endeligt præciseres, at Politiet i forbindelse med overtagelse af videooptagelser vil blive anset som dataansvarlig, jf. databeskyttelsesforordningen artikel 4, stk. 7.

Med venlig hilsen
Dansk Industri

Malene Dall Sørensen

Regionshuset
Viborg

Regionssekretariatet
Skottenborg 26
Postboks 21
DK-8800 Viborg
Tel. +45 7841 0000
kontakt@rm.dk
www.rm.dk

Region Midtjyllands bemærkninger til Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

Justitsministeriet har den 11. december 2019 sendt ovenstående udkast til lovforslag i høring og anmodet om Region Midtjyllands eventuelle bemærkninger.

Region Midtjylland skal i den forbindelse bemærke, at tv-overvågning i regionens regi naturligt vil omfatte personoplysninger om bl.a. patienter og pårørende, der færdes på Region Midtjyllands områder, herunder hospitaler, opholdssteder mv. Tv-overvågning på Region Midtjyllands områder vil derfor kunne indeholde følsomme personoplysninger såsom helbredsoplysninger.

Ved politiets eventuelle overtagelse af Region Midtjyllands tv-overvågning, vil politiet – alt efter omstændighederne – derfor potentielt kunne behandle bl.a. helbredsoplysninger.

Region Midtjylland savner i lovforslaget en redegørelse af, om den foreslåede ændring af retsplejeloven og politiets potentielle behandling af følsomme personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, ved overtagelse af tv-overvågning, reelt kan rummes indenfor databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af følsomme personoplysninger.

Venlig hilsen

Hanne Louise Høimark
Juridisk konsulent

midt
regionmidtjylland

Dato 07-01-2020

Sagsbehandler Hanne Louise Høimark
hanne.hoimark@stab.rm.dk
Tel. Sagsnr. 1-10-70-86-19

Side 1

Justitsministeriet
Att.: Strafferetskontoret - Malene Lejbach
Slotsholmsgade 10
1216 København K

strafferetskontoret@jm.dk

8. januar 2020

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

Justitsministeriet har den 11. december 2019 udsendt forslag om ændring af lov om retsplejeloven. Dansk Erhverv har hertil følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Det fremsatte forslag ligner i det væsentligste det forslag, der blev fremsat i december 2018, hvorfor Dansk Erhvervs kommentarer i det væsentligste vil være identiske med de kommentarer vi fremkom med i januar 2019.

I lovforslaget er der lagt op til en ændring i retsplejeloven af meget indgribende karakter. Detailhandlen har stor forståelse for politiets behov for at kunne anvende privates tv-overvågning og optagelser derfra i såvel forebyggende som opklarende arbejde.

Vi så effekten af politiets anvendelse af privates tv-overvågning ved angrebet på Krudttønden og Københavns Synagoge i 2015. Detailhandlen stiller generelt velvilligt op og hjælper politiet ad frivillighedens vej, når det er muligt, idet detailhandlen har et utroligt godt og velfungerende samarbejde med politiet. Et tvangsindgreb af denne karakter er derfor disproportionalt og unødvendigt, idet det jo også skal bemærkes, at det ikke er detailhandelens opgave at opsætte kameraer, som politiet kan anvende i deres forebyggelses- og efterforskningsarbejde af større sikkerhedstrusler.

Dansk Erhverv kan derfor ikke bakke op om den foreslåede ændring af retsplejeloven, hvilket vi vil uddybe nedenfor.

Dansk Erhverv foreslår i stedet, at Justitsministeriet drøfter med relevante aktører, herunder Dansk Erhverv, hvordan politiet på en mere hensigtsmæssig og proportional måde end foreslået her kan få hjælp fra erhvervslivet i de i forslaget nævnte situationer.

Specifikke bemærkninger

Bestemmelsen giver politiet hjemmel til – under nærmere specificerede betingelser – at overtage privates tv-overvågning. Om end vi har forståelse for bevæggrundene for ønsket om at overtage privates tv-overvågning, så er der her tale om en meget indgribende mulighed i privates ejendomsret, som nok må betegnes som ekspropriation. Det nærmeste man kommer lignende lovgivning, er

bekendtgørelse om pligt til under krig eller andre ekstraordinære forhold at stille ejendom til rådighed for det militære forsvar. I denne bekendtgørelse, skal borgerne under krig eller andre ekstraordinære forhold i nødvendigt omfang og mod fuld erstatning stille deres ejendom til rådighed for landets forsvar, for så vidt de pågældende goder ikke rettidigt og på rimelige vilkår kan købes eller lejes af den rekvirerende.

Det er her værd at bemærke, at borgerne i disse tilfælde for det første får fuld erstatning og for det andet alene skal stille deres ejendom til rådighed, hvis de pågældende goder ikke rettidigt og på rimelige vilkår kan købes eller lejes af den rekvirerende.

Lignende krav må som minimum kunne stilles i nærværende forslag, således at politiet i første omgang selv skal købe eller leje det ønskede udstyr, og hvis det ikke kan lade sig gøre, skal der ydes fuld erstatning til den private, hvis overvågning der overtages – dette er i øvrigt i overensstemmelse med reglerne for ekspropriation, der som minimum bør følges jf. grundlovens § 73.

Der er i forslaget lagt op til, at det påhviler den, der har rådighed over tv-overvågningen at bistå politiet med at overtage tv-overvågningen. Det kan imidlertid ikke forventes, at samtlige danske erhvervsvirksomheder, boligselskaber mv. med tv-overvågning har en kompetent medarbejder stående standby 24 timer i døgnet, 365 dage om året i tilfælde af, at politiet skulle henvende sig med henblik på at overtage tv-overvågningen. Det er ikke proportionelt. Som oven for nævnt vil detailhandlen gerne frivilligt hjælpe politiet i det omfang, det er muligt og proportionalt. I tilfælde af at en virksomhed påtvinges at afsætte medarbejderressourcer med henblik på at bistå politiet, må det som minimum ske mod fuld erstatning for det tab dette måtte medføre.

Det følger videre af forslaget, at politiet kan overtage overvågningen med magt, herunder skaffe sig adgang til lokaler, hvorfra tv-overvågningen kan overtages. Endvidere kan politiet ændre indstillinger på kameraerne, herunder vinkler og zoom (i det omfang det er muligt - hvilket det ofte ikke er), og skaffe sig adgang til udstyr mv. Det må her være et naturligt og rimeligt krav, at politiet reetablerer lokaler og udstyr mv. til den tilstand, de overtog det i, og i tilfælde af at dette ikke er umiddelbart muligt, at der så ydes fuld erstatning for det tab og de udgifter, overtagelsen har medført.

I den periode, hvor politiet har overtaget udstyret, må det formodes, at den erhvervsdrivende, hvis udstyr der overtages, ikke selv har rådighed over og/eller adgang til udstyret. Udstyret er som bekendt opsat i kriminalitetsforebyggende øjemed, og hvis der i den periode sker butikstyverier, røverier eller anden kriminalitet, der som følge af politiets overtagelse af udstyret ikke efterfølgende kan dokumenteres, må det forventes, at politiet også bærer risikoen for dette – herunder udbetaler erstatning for et eventuelt tab.

Det fremgår videre af forslaget, at politiet har de fulde rettigheder over kameraerne og dermed også optagelserne i den periode, de har rådigheden over kameraerne. Imidlertid er det af afgørende betydning, at kameraejerne i videst mulige omfang bibeholder retten til de optagelser, der måtte fremkomme i perioden, for at kunne minimere risikoen for ikke at kunne føre bevis for kriminelle handlinger, der er sket i perioden – fx tyverier, røverier, indbrud mv., eller anden kriminalitet, fx

trusler, hærværk eller lignende, som for en boligforening kan have civile muligheder i form af, at en lejekontrakt med en lejer kan ophæves.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at politiets overtagelse kan vare i op til 48 timer, som dog kan forlænges. Dermed har politiets overtagelse potentielt meget store negative konsekvenser for den butik, det boligselskab eller tilsvarende, som ejer kameraet og som har opsat kameraet for at beskytte sin ejendom. Dansk Erhverv skal derfor opfordre til, at det sikres, at perioden hvor et kamera kan overtages bliver så kort som muligt, og at det sikres, at politiet kun overtager præcist så få kameraer, som opgaven kræver og det samtidig sikres, at kameraejereren fortsat kan have rådighed over de øvrige kameraer, hvis der måtte være sådanne.

Der er i forslaget og bemærkningerne hertil ikke taget stilling til de mere tekniske aspekter af overtagelsen, herunder om og hvordan politiet skal uddannes i at kunne håndtere alle de forskellige tv-overvågningssystemer, der findes på markedet, hvordan politiet teknisk skal kunne tilgå udstyret via fjernadgang, og hvordan en erhvervsdrivende mere konkret tænkes at skulle bistå politiet i at klargøre udstyret, så politiet teknisk kan overtage det.

Lovforslaget bærer desværre præg af, at der ved udformningen af forslaget ikke synes at have været den fornødne kundskab og kendskab til, hvordan kameraovervågning fungerer i praksis.

For så vidt angår nogle af de mere tekniske aspekter kan som eksempel nævnes udfordringen i at tilgå kameraer med høj opløsning (op til 12 MP eller 4K) eksternt fra, idet disse anlæg kræver så stor båndbredde, at det fx kan medføre, at et kassesystem i butikken ikke virker. Butikkerne vil typisk selv vælge at hente optagelserne uden for butikkens åbningstid. Det kan derfor ikke formodes, at politiet vil kunne få adgang til hhv. at livestream eller at downloade materiale udefra.

Et andet eksempel er, at der findes en lang række forskellige kameratyper og opsætningstyper, hvor nogle kameraer kan styres eksternt fra, mens andre ikke kan, og nogle kameraer kører på et lukket netværk, der ikke kan tilgås udefra, mens andre godt kan tilgås udefra.

En række virksomheder har også begrænset brugen og adgangen til kameraer af GDPR-mæssige årsager, hvilket vil kræve en særlig adgang at få åbnet. Det betyder, at kameraer ikke umiddelbart vil kunne give politiet adgang til de områder, som kunne være relevant for politiet at se.

Helt generelt vil flere af tankerne bag forslaget slet ikke kunne lade sig gøre, som følge af, at IT-infrastrukturen ikke er gearret til det - det gælder såvel forbindelser til butikkerne, som forbindelsen til politiet.

Dansk Erhverv står til rådighed for spørgsmål og uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Henrik Lundgaard Sedenmark
Chefkonsulent

Hørings svar til:

- **Forslag til lov om ændring af lov om tv-overvågning (Styrkelse af trygheden og sikkerheden, herunder udvidelse af adgangen til tv-overvågning for private og offentlige myndigheder samt obligatorisk registrering af tv-overvågning) og**
- **Forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning).**

Justitia har i dette høringssvar behandlet både forslag til lov om ændring af lov om tv-overvågning og forslag til lov om ændring af retsplejeloven vedrørende politiets overtagelse af tv-overvågning, da disse tilsammen udgør en central del af grundlaget for den øgede overvågning, som er forudsat i regeringens trygheds- og sikkerhedspakke. Justitia har grundet den forkortede høringsfrist som følge af jul og nytår valgt at fokusere mere overordnet på udvalgte retssikkerhedsmæssige betragtninger og anbefalinger. Det bemærkes således, at høringssvaret ikke indeholder en egentlig juridisk analyse af lovforslagenes forenelighed med databeskyttelsesreglerne, de forvaltningsretlige regler eller Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det overordnede formål med de to lovforslag er at følge op på de initiativer i regeringens trygheds- og sikkerhedspakke, der omhandler øget mulighed for overvågning. Lovforslagenes formål er at sikre politiets muligheder for at forebygge og opklare organiseret kriminalitet.¹

Det bemærkes indledningsvis, at regeringens ønske om at forebygge og opklare kriminalitet hurtigt og effektivt må anses for et helt legitimt formål. Det følger dog af blandt andet Databeskyttelsesforordningen (GDPR) artikel 5 og forvaltningsretlige principper, at udvidelsen af adgangen til overvågning skal være proportional i forhold til formålet. Og der kan stilles spørgsmål ved, om den markante udvidelse af adgangen til tv-overvågning er et effektivt og egnet redskab til at opnå det ønskede formål, og om indgrebet i borgernes frihedsrettigheder står i rimeligt forhold til det, der opnås.

I høringssvaret vil først udvalgte dele af forslaget til lov om ændring af lov om tv-overvågning blive behandlet (del 1). Herefter fremsættes bemærkninger til forslaget til lov om ændring af retsplejeloven vedrørende politiets overtagelse af tv-overvågning (punkt 2).

¹ Regeringen: www.regeringen.dk/nyheder/tryghed-og-sikkerhed-i-danmark/

Del 1:

Forslag til lov om ændring af lov om tv-overvågning (Styrkelse af trygheden og sikkerheden, herunder udvidelse af adgangen til tv-overvågning for private og offentlige myndigheder samt obligatorisk registrering af tv-overvågning)

1.1 Lovforslagets indhold

Lovforslaget lægger blandt andet op til at:

1. Indføre en bemyndigelsesbestemmelse hvorefter justitsministeren kan fastsætte, hvilke private aktører der kan foretage tv-overvågning, samt hvilke områder der kan overvåges (ud over de aktører og områder, der er oplyst i den gældende lov).
2. Fjerne afstandskravet for, hvor private aktører kan foretage tv-overvågning og i stedet fokusere på, at private områder ikke må overvåges.
3. Kommunerne får adgang til tv-overvågning ved restaurationer uden afstandskrav for overvågningen.
4. Offentlige myndigheder ikke skal være begrænset af afstandskrav ved tv-overvågning af offentlige bygninger, og politiet kan give pålæg til offentlige myndigheder om at foretage tv-overvågning ved offentlige bygninger.
5. Private kan ansøge om at foretage tv-overvågning for at imødekomme en sikkerhedstrussel.
6. Der skal ske obligatorisk registrering af overvågningskameraer i it-systemet POLCAM.
7. Udvide adgangen til at opbevare tv-optagelser i mere end 30 dage ved kriminelle forhold, der er anmeldt til politiet.

Såfremt lovforslaget vedtages som fremsat, vil det samlet set medføre en markant øget adgang til overvågning for både private aktører og offentlige myndigheder. Bemærkningerne nedenfor vedrører alene punkt 1-4.

1.2 Bemyndigelsesbestemmelse til at fastlægge privates overvågning

I den gældende lov om tv-overvågning § 1 er det bestemt, at private ikke må foretage tv-overvågning af offentlige områder, som benyttes til almindelig færdsel. I lovens § 2 er der fastsat en udtømmende opremsning af undtagelser til forbuddet i § 1, som eksempelvis butikscentres overvågning af egne indgange og facader.

Det fremgår af lovforslaget, at "det er Justitsministeriets opfattelse, at markant flere private end de i dag opregnede aktører i tv-overvågningsloven skal have mulighed for at foretage tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel." På den baggrund indeholder lovforslaget en bemyndigelsesbestemmelse, der giver justitsministeren mulighed for ved bekendtgørelse at fastsætte yderligere regler om adgang til tv-overvågning. Justitsministeren vil således kunne bestemme, at yderligere aktører end de i loven nævnte skal have mulighed for at foretage tv-

overvågning af gade, vej, plads eller lignende områder til almindelig færdsel, f.eks. private beskæftiget med kritisk infrastruktur og medicinalfirmaer. Ifølge lovforslagets bemærkninger, vil Justitsministeriet desuden overveje, om der for andre områder end de i loven nævnte skal være en tilsvarende mulighed for at foretage tv-overvågning, f.eks. ved lagerhaller og byggepladser.

Regeringen lægger med indførelsen af bemyndigelsesbestemmelsen op til, at Justitsministeriet skal have en meget vid adgang til at tillade private at foretage tv-overvågning. Overvågning i det offentlige rum kan imidlertid udgøre et indgreb i borgernes frihedsrettigheder, herunder særligt borgernes ret til privatliv, som samtidig udgør fundamentet for udøvelsen af en række andre frihedsrettigheder. Derfor bør en udvidelse af adgangen til overvågning efter Justitias opfattelse undergives parlamentarisk kontrol. En bemyndigelse for justitsministeren til administrativt at fastlægge, hvilke private aktører der kan overvåge i hvilke områder, vil ikke have den samme demokratiske legitimitet. Dette må anses for problematisk, når der er tale om adgang til at foretage indgreb i borgernes frihedsrettigheder.

1.3 Privates tv-overvågning

Det følger af den nugældende lov om tv-overvågning, at pengeinstitutter, spillekasinoer, hotel- og restaurationsvirksomheder samt butikcentre og butikker, hvorfra der foregår detailsalg kan foretage tv-overvågning af egne indgange og facader. Herudover kan de nævnte private forretningssteder foretage tv-overvågning af arealer, der ligger i direkte tilknytning til egne indgange og facader, og som naturligt anvendes eller kan anvendes som adgangs- eller flugtvej i forhold til egne indgange, hvis det er klart nødvendigt af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse. Efter gældende praksis kan dette område højst strække sig til ca. 10-15 meter fra forretningsstedets indgang og facader.

Lovforslaget indebærer, at private ikke længere umiddelbart skal være begrænset af et afstandskrav, når de foretager tv-overvågning omkring egne indgange og facader. Den eneste afstandsbegrænsning vil være, at der ikke må overvåges ind i private hjem eller områder, der ligger foran naboejendomme, som anvendes til beboelse, af hensyn til naboernes privatliv. Det fremgår af de specielle bemærkninger, at dette kan betyde, at forretningssteder kan overvåge op til flere hundrede meter væk, herunder på modsatte fortove mv., så længe området ligger i tilknytning til forretningsstedet og benyttes til almindelig færdsel.

Derudover lægges der op til en lempelse af betingelsen om, at forretningssteder kun kan foretage tv-overvågning efter en konkret vurdering, hvor det er "klart nødvendigt" af hensyn til at forebygge og opklare kriminalitet, da det fremover alene skal være "nødvendigt". Tv-overvågning skal dermed kunne foretages, når der blot er en vis sandsynlighed for, at der kan blive begået kriminalitet, der er relateret til den erhvervsdrivendes virksomhed.

Lovforslaget lægger således op til meget vide udvidelser af forretningssteders adgang til at foretage overvågning i det offentlige rum. Formålet er at forebygge og opklare kriminalitet, hvilket grundlæggende er et legitimt og sagligt hensyn. Der kan dog rejses tvivl ved, om den øgede adgang til overvågning overhovedet er et effektivt redskab til at opnå det ønskede formål, og om det er proportionalt.

For så vidt angår formålet om at forebygge kriminalitet fremgår det af en ny stor metaundersøgelse, at tv-overvågning ikke har en målbar effekt på vold og uorden, og at effekten af overvågning i det hele er begrænset i bycentre.² Det bemærkes i den forbindelse, at den manglende præventive effekt af kameraovervågning ligeledes var årsagen til, at Københavns Politi i 2012 valgte at aflyse en planlagt udvidelse af videoovervågning, der heller ikke stod mål med de store omkostninger ved at indsamle og opbevare data.³ Justitsminister Nick Hækkerup har ligeledes erkendt, at der ikke er evidens for, at øget overvågning har en præventiv effekt på den type voldelig kriminalitet, som bander og terrorister begår.⁴

Den nævnte undersøgelse viste også, at tv-overvågning potentielt kan have betydning for politiets efterforskning og opklaring af kriminalitet. Det følger dog af sagens natur, at tv-overvågning af ressourcemæssige årsager fortrinsvis vil blive anvendt til efterforskning af strafbare forhold, som bliver anmeldt eller på anden måde kommer til politiets kendskab. Hertil kommer, at gerningsmænd ved planlagt alvorlig kriminalitet ofte maskerer sig, hvilke formindsker brugbarheden af tv-overvågning.

Der kan derfor stilles spørgsmålstegn ved, om adgangen til øget overvågning, som der lægges op til i lovforslaget, er et egnet og effektivt redskab til at opnå det ønskede formål, og om det står mål med det indgreb i borgernes frihedsrettigheder, som den øgede overvågning kan medføre. Herudover bemærkes, at den øgede overvågning i det offentlige rum kan være med til at skabe en mistænkeliggørelse af borgere og dermed risiko for skævvridning af forholdet mellem myndigheder og borgere.

1.4 Offentlige myndigheders tv-overvågning

Ifølge lovforslagets bemærkninger skal offentlige myndigheders overvågning af offentlige bygninger ikke længere umiddelbart være begrænset af et afstandskrav. Betingelserne for offentlige myndigheders overvågning af offentlige bygninger skal ifølge lovforslaget svare til betingelserne for private aktørers overvågning, herunder at tv-overvågningen alene skal være "nødvendig" og ikke "klart nødvendig" af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse.

Det følger af endvidere af lovforslaget, at kommuner skal have en adgang til at foretage tv-overvågning af offentligt tilgængelige områder med almindelig færdsel, som ligger i forlængelse af restaurationsvirksomhed. Kommunen skal dog drøfte behovet for tv-overvågning med politiet inden iværksættelsen. Afstandskravet vil være det samme som for private aktørers overvågning, hvorefter

² Piza, Eric L. m.fl.: CCTV surveillance for crime prevention: A 40-year systematic review with meta-analysis, *Criminology & Public Policy*, Volume 18, Issue 1, 2019 <https://www.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/1745-9133.12419>

³ Tv2 Lorry: www.tv2lorry.dk/lorryland/kobenhavn-dropper-videoovervagning?fbclid=IwAR2AKKM42j30aE9DMM_UXUFI3aBuqjSEwQcKzzf2SsKTAjG0xDr9lNSk

⁴ <https://www.bedingske.dk/politik/justitsministeren-abuser-bekymring-om-at-mere-overvaagning-skaer-fatsk>

tv-overvågning kan foretages af områder, der ligger op til flere hundrede meter væk fra restaurationsvirksomheden.

Også for offentlige myndigheder er der med lovforslaget tale om en væsentlig udvidelse af adgangen til at foretage overvågning. Der gælder således med disse dele af lovforslaget de samme betænkeligheder som for privates overvågning, der er beskrevet i pkt. 1.3 ovenfor.

1.5 Samlede betragtninger vedrørende forslaget til lov om ændring af lov om tv-overvågning samt anbefalinger

Med lovforslaget lægges der generelt op til, at markant flere private skal kunne foretage overvågning, at overvågningen skal kunne foretages af private og offentlige myndigheder på et markant større område, og at overvågningen skal kunne foretages, selvom det alene er nødvendigt (og ikke klart nødvendigt) af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse.

Der må som beskrevet ovenfor rejses tvivl om, hvorvidt en så markant udvidelse af adgangen til tv-overvågning er et effektivt og egnet redskab til at opnå det ønskede formål, og om det er et proportionelt indgreb i borgernes frihedsrettigheder. Dette må særligt ses i lyset af, at det ikke ses dokumenteret, at øget overvågning har en præventiv virkning ved voldsforbrydelser. Der er ligeledes en risiko for, at lovinitiativer som dette kan bane vejen for, at overvågning også indføres på andre områder og kriminalitetstyper end dem, der nu er tilsigtet med lovforslagene.

Forslaget om øget adgang til tv-overvågning problematiseres yderligere af, at der fra politikere og politi er udtrykt ønske om, at overvågningen med tiden skal kunne sammenkobles med teknologi til ansigtsgenkendelse. En sådan sammenkobling vil øge intensiteten og omfanget af overvågning betydeligt og medføre endnu større betænkeligheder både i forhold til borgernes grundlæggende rettigheder og spørgsmål af mere etisk karakter.

Betænkelighederne intensiveres desuden af, at der i 2019 er kastet lys over mangelfuld håndtering af både teledata og DNA-bevismateriale hos politiet. Særligt teledatasagen viser politiets udfordringer med at håndtere store mængder af data samt at føre kontrol med de it-systemer, hvori data behandles. Der kan derfor stilles spørgsmålstejn ved, om politiet har de nødvendige forudsætninger for at håndtere en øget mængde af data i form af bl.a. POLCAM it-systemet, som er en del af lovforslaget om ændring af lov om tv-overvågning, samt om der vil blive ført tilstrækkelig kontrol med it-systemet.

Under alle omstændigheder bør indførelsen af øget overvågning i den udstrækning, som regeringen har foreslået, ledsages af styrkede retsgarantier for borgerne, herunder:

- En reel og smidig adgang for borgerne til at klage over uberettiget overvågning, eksempelvis overvågning der omfatter deres bolig mv.
- En sikring af, at overvågning ikke anvendes til bekæmpelse af mildere former for kriminalitet og/eller til helt andre formål som f.eks. kontrol med udbetaling af sociale ydelser.

- En ekstern kontrol af politiets anvendelse af tv-overvågningsmateriale samt regler om logning af politiets anvendelse mv., da kontrol forudsætter viden om, hvilke politiansatte, der anvender tv-overvågningen.
- Indførelse af øget overvågning bør desuden ledsages af en evaluering af reglerne efter en vis tidsperiode, f.eks. to år, for at sikre, at overvågning til stadighed er et effektivt middel til at opnå det ønskede formål og anvendes korrekt. En sådan evaluering bør ikke alene baseres på politiets egen vurdering, men også på data og empiri.

Del 2:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

Lovforslaget lægger op til at der i retsplejeloven indsættes en ny bestemmelse (§ 791 e), som giver hjemmel til, at politiet kan overtage tv-overvågning i realtid, hvis der er afgørende grunde til det med henblik på at forebygge eller efterforske en lovovertrædelse af den karakter, der er angivet i bestemmelsen. Hensynet bag bestemmelsen er særligt afværgelse og efterforskning af terrorangreb og forebyggelse af anden alvorlig kriminalitet, hvilket selvfølgelig må anses for legitime hensyn.

Den ovenfor nævnte metaundersøgelse af effekten af tv-overvågning viste, at mens der ikke kunne ses nogen målbar effekt på vold og uorden ved øget overvågning, kunne overvågning derimod have en særlig præventiv effekt, hvis overvågningskameraerne var bemandede. I disse tilfælde har politiet mulighed for at gribe ind, før situationen eskaleres.⁵

En mulighed for politiet til at overtage tv-overvågning i realtid vil dog kunne udgøre et vidtgående indgreb i borgernes frihedsrettigheder, der skal begrænses til det mest nødvendige, ligesom der bør fastsættes effektive retsgarantier for borgerne.

Det bemærkes indledningvis, at det efter Justitias opfattelse må anses for formålstjenligt, at der i lovforslaget er indsat en begrænset hjemmel til i helt ekstraordinære situationer at overtage tv-overvågning, da dette kan have en reel effekt på at hindre og opklare eksempelvis terrorangreb, bombesprængninger eller grov bandekriminalitet.

Justitia har noteret sig, at der er foretaget en væsentlig begrænsning af kriminalitetstyperne, da lovforslaget kun vil finde anvendelse ved

- Lovovertrædelser der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover eller udgør en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, og
- som kan medføre eller har medført fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier.

⁵ Piza, Eric L. m.fl.: CCTV surveillance for crime prevention: A 40-year systematic review with meta-analysis, *Criminology & Public Policy*, Volume 18, Issue 1, 2019: www.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/1745-9133.12419

Adgangen til at overtage tv-overvågning i realtid er således afgrænset til kriminalitetstyper af særlig grov og intensiv karakter.

Justitia har endvidere noteret sig, at indgreb ikke må foretages, hvis det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de ramte personer, vil være et uforholdsmæssigt indgreb. Der gælder således også efter bestemmelsen et direkte krav om proportionalitet.

Indgreb kræver desuden som udgangspunkt retskendelse, hvori det skal angives, i hvilket område og tidsrum, overtagelsen af tv-overvågning må foretages. Bestemmelsen indeholder også hjemmel til, at politiet selv kan træffe beslutning om at overtage tv-overvågning, hvis indgrebets øjemed ellers ville forspildes. Det er dog et krav, at politiet snarest muligt og senest inden 24 timer indbringer spørgsmålet om iværksættelse af overtagelse af tv-overvågning for retten.

Det er på denne baggrund Justitias opfattelse, at lovforslaget må anses for at indeholde en egnet sikring af borgernes retsgarantier. Lovforslaget giver derfor ikke Justitia anledning til yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jacob Mchangama, direktør i Justitia

JUSTITIA

Association of IT Professionals

Vester Farimagsgade 37A
1606 København V

Søren Frichs Vej 38K
8230 Åbyhøj

Overgade 54
5000 Odense

prosa.dk
+45 33 36 4141

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
strafferetskontoret@jm.dk

København, d. 8. januar 2020

Høringsvar til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

Justitsministeriets Strafferetskontor har udsendt udkast til lovforslag hvis formål er at ændre retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

PROSA – Forbundet af IT-professionelle er blevet inviteret til at udtale sig om lovforslaget. Vi takker for muligheden for at blive hørt og få indflydelse på det endelige lovforslag. I det følgende redegøres for PROSAs opfattelse af forslaget.

Et massivt overvågningsforslag

Hvis politiet overtager adgangen til alle private overvågningskameraer, som fremover obligatorisk skal registreres i Polcam, står vi overfor et ekstremt massivt overvågningsforslag. I 2016 anslog SikkerhedsBranchen at der er 1.5 millioner eksisterende videoovervågningskameraer i Danmark og meget tyder på at vi i dag er verdens mest overvågede land pr. indbygger.

Enhver med adgang til alle danske videoovervågningskameraer har altså adgang til at følge med i alt, hvad hele Danmark foretager sig. Det er meget vidtgående og helt ude af proportioner.

Det vil desuden være enormt ressourcekrævende at uddellegere mandskab til at monitorere alle kameraerne, når forholdene kræver det. Derfor har politiet også foreslået, at de skal have adgang til automatiseret ansigtsgenkendelse så det er software og kode, som kigger kameraerne igennem i stedet for politiet.

Vi deler ambitionen om at komme kriminalitet til livs og skabe tryghed for de danske borgere, men et sådant tiltag løser ikke udfordringerne, og der skabes formentlig større problemer, end der løses.

Forslaget giver principielt politiet adgang til at se alt, hvad der foregår gennem ethvert sikkerhedskamera og eventuelt registrere de ansigter som bevæger sig forbi på gaden og tjekke dem i en database over borgere

Internationale erfaringer med ansigtsgenkendelse er skræmmende. I USA skaber de en skæv retstilstand, hvor sorte og fattige borgere er meget mere udsat for overvågning og dermed for de store, dokumenterede usikkerheder, som ligger i ansigtsgenkendelsen, som i øvrigt ofte tager fejl af de registrerede ansigter. Derfor har flere byer i USA også allerede forbudt ansigtsgenkendelse.

Vi har selv set med teledataskandalen herhjemme, at anvendelsen af uoverskuelige mængder af overvågningsdata kan føre til store fejltage, ser - doms fældelse af uskyldige - og at skyldige går fri.

Der er ikke proportion i forslaget, og derfor må vi advare kraftigt imod konsekvenserne af en mindre reguleret og meget vidtgående videoovervågning af den brede befolkning.

Umuligt at sikre mod kriminelles adgang til at overtage tv-overvågning

En af de store udfordringer vedrører sikkerheden omkring borgernes data. Når data skal indsamles, bliver data samtidigt mere usikker. Der har allerede været mange episoder med private overvågningskameraer, som ikke har været sikret tilstrækkeligt, og som enhver har kunnet tilgå¹.

Dette problem har hidtil været begrænset af, at en del kameraer kun kan nås på indersiden af borgernes routere. Men hvis politiet skal kunne overtage adgangen, må vi forvente, at denne overtagelse skal kunne foregå via internettet. Med andre ord: Kameraerne skal kunne tilgås via internettet.

Hvis kameraerne kan nås via internettet, så øges risikoen for, at andre kan tvinge sig uautoriseret adgang til kameraerne, og derfor vil det kræve, at kameraerne skal holdes sikkerhedsmæssigt opdateret. Dette har erfaringsmæssigt vist sig at være meget svært. Hvordan skal man tvinge borgere til at gøre et fuldt funktionelt kamera sikkerhedsmæssigt forsvarligt, hvis leverandøren af kameraet ikke længere laver sikkerhedsopdateringer til kameraet? I dag ser vi et tilsvarende problem med manglende sikkerhedsopdatering af folks access points. Hvis man kan tvinge sig adgang til et overvågningskamera, vil det være langt mere værdifuldt for en kriminel end adgang til et access point.

¹Shodan har en liste over webcams - mange af dem med adgangskoden admin/admin. <https://www.shodan.io/explore/tag/webcam>

I stedet for at gøre det muligt for politiet at overtage kameraet direkte, kunne man udvikle et program, som borgeren skal have på sin egen computer. Når politiet har fået en retskendelse om adgang til et givent kamera, kan politiet hermed tilgå det gennem programmet på borgerens private enhed.

Derved kan kameraet stadig forblive hos borgerens router (og være mindre udsat for angreb fra internettet), og borgeren er samtidigt oplyst omkring, hvornår politiet bruger den private adgang.

Politiet kan misbruge deres adgang

I forlængelse af Per Stig Møller-sagen fra 1998 blev det velkendt, at politiet både brugte Kriminalregisteret til at kigge på kendte mennesker - og andre personer, som havde den enkelte politimands interesse. Dette skete, uden at man nogensinde fik stillet de pågældende til ansvar for deres magtmisbrug.

Vi forudser, at noget tilsvarende vil ske, hvis politiet får mulighed for at overtage overvågningskameraer, og vi risikerer, at der vil forekomme misbrug eller utilsigtede udslip af videoklip, og at man heller ikke til den tid vil kunne stille nogen til ansvar.

Derfor er det vigtigt, at kameraejereren er opmærksom på, hvornår politiet har adgang til deres private kamera.

Sørg for statistik med det samme

Da Logningsbekendtgørelsen blev indført, blev det besluttet, at den skulle evalueres efter kort tid, men det blev aldrig fastlagt, hvad en evaluering skulle indeholde. Der er derfor aldrig blevet opsamlet grundig statistik løbende om brugen af den nu ulovlige telelogning. Den fejl bør man ikke gentage. Indføres det, at politiet får så vidtgående beføjelser ifm. adgang til alle kameraer, bør det offentliggøres, hvilke kameraer politiet har fået adgang til og i hvilket tidsrum. Og der bør samles op på, hvilken nytteværdi de pågældende indgreb har haft.

Hvis denne information ikke indsamles eller holdes hemmelig, bliver det meget svært at se, om anvendelsen er proportional med indgrebet i borgerens privatliv.

Association of IT Professionals

Vester Farimagsgade 37A
1606 København V

Søren Frichs Vej 38K
8230 Åbyhøj

Overgade 54
5000 Odense

prosa.dk
+45 33 36 4141

Anbefaling:

PROSA anbefaler

- at adgang kun sker med retskendelse, og at denne bliver udstedt med en unik kode.
- at man udvikler et program, som borgeren kan køre på en computer på "undersiden" af routeren, og hvor den unikke kode giver politiet adgang til kameraet i den periode, som politiet har fået retskendelse til
- at der løbende opsamles statistik om brugen, og at der senest et år efter brugen offentliggøres en udførlig statistik på, hvilke kameraer der er blevet brugt, hvornår og til hvilke formål.
- at der indbygges et krav om evaluering i loven og nogle retningslinjer for denne evaluering, så nytteværdi og proportionalitet kan sammenholdes

Venlig hilsen

Niels Bertelsen

Formand for PROSA

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

8. januar 2020

Sendt til strafferetskontoret@jm.dk

J nr 2019-11-0327
Dok nr 162732
Sagsbehandler
Andreas Droob
Kristensen

Høring af lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

Ved brev af 11. december 2019 har Justitsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast.

Datatilsynet
Borgergade 28 5
1300 København K
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

Datatilsynet skal – efter en gennemgang af udkastet – udtale følgende:

1. Lovforslagets § 1

Til lovforslagets § 1, nr. 2

Betingelser for overtagelse

Datatilsynet skal henvise til Datatilsynets høringssvar af 18. januar 2019, side 1, vedr. lov om ændring af retsplejeloven og lov om tv-overvågning (Politiets overtagelse af tv-overvågning og udvidelse af adgang til tv-overvågning), som blev fremsendt til Datatilsynet 21. december 2018.

Dataansvar

Det fremgår af de specielle bemærkninger til bestemmelsen, at

"Når politiet med hjemmel i den foreslåede bestemmelse har overtaget tv-overvågning, har politiet valgfrihed med hensyn til, i hvilket omfang politiet vil benytte det overtagne udstyr til at se, transmittere og optage billeder, og i hvilket omfang politiet anvender eget udstyr hertil. Hvis politiet ønsker det, og det er teknisk muligt, kan politiets adgang til at se, transmittere og optage billeder også ske ved fjernadgang. Politiets overtagelse af tv-overvågning giver også politiet adgang til at ændre f.eks. kameravinkel eller zoom, i det omfang det er teknisk muligt.

Når politiet med hjemmel i den foreslåede bestemmelse har overtaget tv-overvågning, får politiet også råderetten over de optagelser fra tv-overvågningen, der sker, efter at politiet har overtaget tv-overvågningen. Politiet har derfor også adgang til – efter eventuelt at have kopieret sådanne optagelser til politiets eget udstyr – at slette optagelserne fra det overtagne udstyr, før indgrebet afsluttes og rådigheden over udstyret gives tilbage. Slettes optagelser med personoplysninger ikke, vil der være tale om en videregivelse af personoplysninger, der skal ske i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningen.

Når politiet med hjemmel i den foreslåede bestemmelse har overtaget tv-overvågning, er politiet også dataansvarlig for behandlingen af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.

ningen i perioden for overtagelsen. Når politiets overtagelse af tv-overvågningen ophører, ophører politiets dataansvar således for den efterfølgende brug af tv-overvågningsudstyret."

S de 2 af 2

Datatilsynet har noteret sig, at det nu fremgår af bemærkningerne, at politiet er dataansvarlig for behandlingen af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågningen i perioden for overtagelsen.

Overtagelse af tv-overvågning med bistand fra databehandler

Det fremgår af de specielle bemærkninger til den forslåede bestemmelse, at:

"Rådighed over tv-overvågning omfatter i denne sammenhæng både retlig og faktisk rådighed. Politiet har således bl.a. valgfrihed mellem at søge bistand til at overtage tv-overvågning hos den, der er dataansvarlig for tv-overvågningen, og hos en eventuel databehandler. Politiet kan således også vælge at henvende sig direkte til f.eks. en it-serviceleverandør eller et sikkerhedsfirma, der har den faktiske rådighed over tv-overvågningen, herunder ved fysisk eller elektronisk at kunne tilgå tv-overvågningen, med henblik på at få udleveret oplysninger, der sætter politiet i stand til at overtage tv-overvågningen.

[...]

Dette indebærer også, at databehandleren, som politiet henvender sig til med henblik på bistand med at tilgå overvågningsudstyret, lovligt kan bistå politiet uden instruks eller godkendelse fra den dataansvarlige i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 29. Databehandleren vil som udgangspunkt fortsat være bundet af krav i databehandleraftalen om underretning af den dataansvarlige i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 28, stk. 3, litra a."

Datatilsynet har noteret sig, at man i bemærkningerne nu har gjort rede for forholdet til databeskyttelsesforordningens artikel 28, stk. 3, og artikel 29.

Sletning af oplysninger

Datatilsynet skal henvise til Datatilsynets høringssvar af 18. januar 2019, side 3, vedr. lov om ændring af retsplejeloven og lov om tv-overvågning (Politiets overtagelse af tv-overvågning og udvidelse af adgang til tv-overvågning), som blev fremsendt til Datatilsynet 21. december 2018.

Med venlig hilsen

Andreas Droob Kristensen

Justitsministeriet - Databeskyttelseskontoret/Strafferetskon-
toret

Høringsvar om udkast til lovforslag om ændring af lov om tv-overvågning og retsplejeloven

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har den 18. december 2019 modtaget høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om tv-overvågning (Styrkelse af trygheden og sikkerheden, herunder udvidelse af adgangen til tv-overvågning for private og offentlige myndigheder samt obligatorisk registrering af tv-overvågning) og udkast til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

8. januar 2020

FLD

Dok ID: 153547

Generelt

DA har ikke generelle bemærkninger til lovforslagene, hvorved regeringen søger at øge trygheden i samfundet via udvidelse af adgangen til tv-overvågning, som i det væsentlige ikke berører forholdet mellem arbejdsgivere og ansatte. DA har alene forholdt sig til de elementer i lovforslagene, der er relevante for virksomheder som arbejdsgivere.

DA har valgt at afgive høringssvar om begge lovudkast i et samlet svar.

Udkast til lovforslag om ændring af lov om tv-overvågning

DA oplever en juridisk usikkerhed om adgangen til at optage lyd i forbindelse med tv-overvågning. Optagning af lyd reguleres således af straffeloven, databeskyttelsesreglerne, ligesom tv-overvågningslovens § 4c omhandler mulighed for videregivelse af både billed- og lydoptagelser.

Efter DA's vurdering bør regeringen ved en ændring af tv-overvågningsloven samtidig tydeliggøre retstilstanden om tv-overvågning med lydoptagelse. En lydoptagelse kan f.eks. medvirke til identifikation af gerningsmanden eller godtgøre karakteren af en trussel, der bliver fremsat mod personalet.

Efter lovforslagets § 2e skal private og offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af gade, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel, registrere overvågningen i politiets register (POLCAM).

Vester Voldgade 113

1552 København V

Tlf.: 33 38 90 00

CVR 16834017

da@da.dk

da.dk

Området for registreringspligten efter den nye foreslåede § 2e svarer ordmæssigt til den gældende tv-overvågningslovs § 1. Det kan efter DA's opfattelse med fordel præciseres nærmere, hvilken tv-overvågning, der udløser pligt til anmeldelse efter den nye § 2e. Præciseringen kan eksempelvis ske via indsættelse af en henvisning til de relevante bestemmelser i loven (lovens §§ 2 – 2d) og redegørelse for om tv-overvågning, der ikke af omfattes af tv-overvågningsloven, også omfattes af registreringspligten.

Der er et meget komplekst sammenspil mellem den danske lovgivning i tv-overvågningsloven og datareguleringen i databeskyttelsesloven og EU-lovgivningen. jf. også lovudkastets almindelige bemærkninger 2.1.1.6 og 3. DA skal opfordre til, at der i forbindelse med lovforslaget tages stilling til om f.eks. EU-Domstolen afgørelse om tv-overvågning fra den 11. december 2019 i sagen C-708/18 har betydning for de dataretlige betragtninger i lovforslaget.

I lovforslaget nævnes det, at justitsministeriet i samarbejde med Datatilsynet vil opdatere den gældende pjece om tv-overvågning, som er helt tilbage fra 2008, hvorunder bl.a. om tv-overvågning af arbejdspladser. DA opfordrer til, at arbejdsmarkedets parter deltager heri på samme vis som arbejdsmarkedets parter deltog ved udarbejdelse af Datatilsynets vejledning om databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold.

Udkast til lov om ændring af retsplejeloven

Efter dette lovforslag gives politiet hjemmel til i ekstraordinære situationer at overtage og benytte relevant tv-overvågning, der er opstillet af offentlige myndigheder og private.

Efter DA's opfattelse fremstår betydningen ikke entydigt i lovforslaget af, at politiet "overtager" optagelserne efter den foreslåede bestemmelse.

Lovforslaget kan bl.a. forstås således, at der er risiko for, at en arbejdsgiver for den periode, hvor politiet har overtaget tv-overvågningen, endegyldigt mister sin adgang til optagelserne. DA finder, at det bør præciseres, at en arbejdsgiver efter omstændighederne fortsat skal have adgang til nødvendige optagelser fra denne periode til fortsat at kunne opfylde det oprindelige formål med arbejdsgiverens tv-overvågningen.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Flemming Dreesen

Freia Kirkeskov-Hansen

Fra: Mads Risgaard Knudsen <mrk@teknik.dk>
Sendt: 8. januar 2020 16:48
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Cc: Mads Risgaard Knudsen
Emne: VS: TEKNIQ Arbejdsgivernes bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) 2

Til rette vedkommende.

Denne mail bedes erstatte tidligere fremsendte mail af d.d. kl. 15:11, da der var en fejl i den først fremsendte mails indhold.

Med venlig hilsen
Mads Risgaard Knudsen, Teknisk konsulent

TEKNIQ ARBEJDSGIVERNE

mrk@teknik.dk | www.teknik.dk
Telefon: +45 4343 6000 | Direkte: +45 7742 4226 | Mobil: +45 2780 0451
Paul Bergsøes Vej 6 | 2600 Glostrup | Magnoliavej 2-4 | 5250 Odense SV

Fra: Mads Risgaard Knudsen
Sendt: 8. januar 2020 15:11
Til: strafferetskontoret@jm.dk
Cc: Mads Risgaard Knudsen
Emne: TEKNIQ Arbejdsgivernes bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

TEKNIQ Arbejdsgiverne var ikke opført på Justitsministeriets høringsliste over myndigheder og organisationer mv., der høres over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning), men i stedet har vi downloadet materialet fra www.hoeringsportalen.dk

Siden seneste ændringer af tv-overvågningsloven og terrorangrebet i København i februar 2015 har ejere og installatører af tv-overvågningsinstallationer afventet afklaring af indhold og konsekvenser ved politiets overtagelse af tv-overvågning. TEKNIQ Arbejdsgiverne hilser derfor høringen velkommen.

Konsekvensen af, at en tv-overvågningsinstallation eller lagrede data fra en tvo-installation skal overtages af politiet, vil denne overtagelse i mange tilfælde medføre, at ejeren af tv-overvågningsinstallationen tilkalder assistance fra en tvo-installatørvirksomhed.

Af Justitsministeriets bemærkninger til høringsmaterialet er i afsnit 4 *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.,....* anført:

- lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning.

Derfor er det vigtigt for aktørerne, at der i bemærkningerne til lovforslaget eller tilhørende vejledninger skabes tilstrækkelig klarhed over, hvilke instanser, der i givet fald skal forestå betaling af installatørvirksomhedens ydelser.

Ligeledes vil TEKNIQ Arbejdsgiverne anbefale, at der i bemærkningerne til lovforslaget eller tilhørende vejledninger uddybes, hvorvidt der kan stilles krav om sikkerhedsgodkendelse og anmærkningsfri straffeattester for medarbejdere i en tv-installatørvirksomhed, når medarbejderne skal bistå politiet med at overtage et tv-overvågningsinstallation eller data herfra.

TEKNIQ Arbejdsgiverne står naturligvis til rådighed for en uddybning af vores bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mads Risgaard Knudsen, Teknisk konsulent

TEKNIQ ARBEJDSGIVERNE

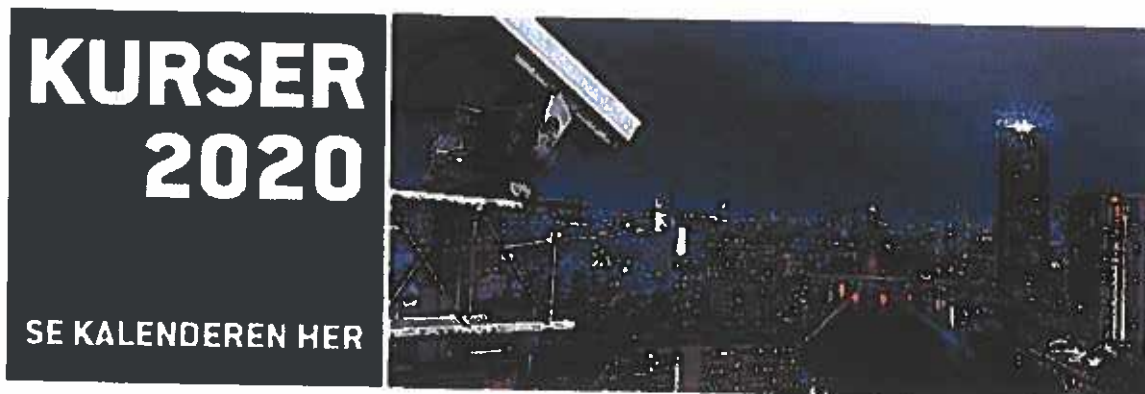

mrk@teknig.dk | www.teknig.dk

Telefon: +45 4343 6000 | Direkte: +45 7742 4226 | Mobil: +45 2780 0451

Paul Bergsøes Vej 6 | 2600 Glostrup | Magnoliavej 2-4 | 5250 Odense SV

TEKNIQ Arbejdsgiverne - Industri & Installation repræsenterer 4.300 virksomheder inden for el, vvs og metal med i alt 55.000 medarbejdere og en samlet omsætning på omkring 60 mia. kr.

Freia Kirkeskov-Hansen

Fra: Mikael Sjöberg <MikaelSjoeberg@OestreLandsret.dk>
Sendt: 8. januar 2020 15:15
Til: ÆStrafferetskontoret (951s18)
Emne: hørings svar - politiets overtagelse af tv-overvågning

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til: strafferetskontoret@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 11. december 2019 (Sagsnr. 2019-731-0055) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning).

Dommerforeningen har tidligere haft lejlighed til at udtale sig om et tilsvarende udkast. Foreningen bemærkede dengang, at alle indgreb efter lovudkastet krævede retskendelse - forudgående eller efterfølgende, men at lovudkastet i øvrigt ikke gav anledning til bemærkninger.

Dommerforeningen har ved genfremsættelsen af lovudkastet haft lejlighed til på ny at gennemgå lovudkastet og vil den anledning gerne tilføje følgende:

Ifølge forslaget's egen formulering kan der være tale om væsentlige indgreb, som kun skal benyttes i helt særlige og ekstraordinære situationer. Der vil derfor i den givne situation være særligt behov for, at politiet og retten kan finde vejledning i lovens bemærkninger om, hvorledes man skal forholde sig.

Forslaget er imidlertid holdt i meget generelle vendinger, der ikke giver megen vejledning til politiet og retten, f.eks. om hvordan politiet skal kunne give retten grundlag for at vurdere, om der f.eks. foreligger en væsentlig risiko for terror. Dette forudsætter jo, at retten i forvejen kender den aktuelle risiko for terror i det område, der konkret skal være omfattet af overtagelsen af tv-udstyret. Bemærkningerne forholder sig heller ikke til en række af de juridiske problemer, der kan opstå i tilknytning til gennemførelse af et indgreb, herunder håndtering af tilfældighedsfund, omfang af tavshedspligt m.v. Disse forhold kunne med fordel uddybes i bemærkningerne.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Mikael Sjöberg

landsdommer/Formand for Den Danske Dommerforening

Direkte: + 45 99 68 65 01/ + 45 21 66 18 49

**DEN DANSKE
DOMMERFORENING**

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: strafferetskontoret@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325719
MIKL@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DDK. NR. 19/03273-2

8. JANUAR 2020

HØRING OVER FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF RETSPLEJELOVEN

Justitsministeriet har ved e-mail af 11. december 2019 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (politiets overtagelse af tv-overvågning).

Udkastet er en del af regeringens udspil af 10. oktober 2019 om tryghed og sikkerhed,¹ som instituttet tidligere har udtalt sig om.²

Formålet med nærværende udkast er at følge op på det initiativ i udspillet, der handler om politiets mulighed for at overtage tv-overvågning (nr. 6).

Instituttet har en række bemærkninger til udkastet.

1. SAMMENFATNING

Med lovudkastet foreslås en ny bestemmelse i retsplejeloven om politiets overtagelse af privates eller det offentliges tv-overvågning, hvis en række betingelser er opfyldt.

---

¹ Regeringens udspil af 10. oktober 2019 er tilgængeligt her:
<https://www.regeringen.dk/media/7435/tryghed-og-sikkerhed-i-det-offentlige-rum.pdf>

² Se instituttets nyhed af 10. oktober 2019 her:
<https://menneskeret.dk/nyheder/regeringens-sikkerhedsudspil-begraenser-borgernes-frihedsrettigheder-samt-instituttets-forelobige-overvejelser-af-12-oktober-2019-her>:
<https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/dokumenter/nyheder/Notat%20om%20udspil%20fra%20regeringen%20om%20sikkerhed%20og%20tryghed%20oktober%202019.pdf>

Den foreslåede bestemmelse tager navnlig sigte på at forebygge terrorisme, men er ikke begrænset hertil. Når betingelserne for at iværksætte indgrebet i øvrigt er opfyldt, kan politiet således overtage tv-overvågning for at forebygge enhver alvorlig kriminalitet.

Hemmeligholdelse over for personer, som tv-overvåges

Der skal ikke efter den foreslåede bestemmelse ske underretning af de personer, der har været udsat for tv-overvågning fra politiets side i den periode, hvor politiet har haft overtaget tv-overvågning. Efter bestemmelsen skal der alene ske underretning af den, der har rådighed over den tv-overvågning, der har været overtaget.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det tilføjes i den foreslåede § 791 e, stk. 8, at der sker underretning af enkeltpersoner, når politiets overtagelse af tv-overvågning sker på grundlag af en mistanke om, at pågældende har begået eller vil begå bestemte handlinger.

Længden af tv-overvågning

Der vil som udgangspunkt ikke være grundlag for at fastsætte et længere tidsrum for politiets overtagelse af tv-overvågning end 48 timer, og dette kan alene fraviges, når "helt særlige omstændigheder gør sig gældende". Det beskrives imidlertid ikke, hvad der nærmere må forstås ved sådanne helt særlige omstændigheder.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det præciseres, hvornår der er tale om "helt særlige omstændigheder".

Evaluerings af reglerne

Det er vigtigt, at Folketinget løbende holdes orienteret om politiets anvendelse af beføjelsen i praksis, så Folketinget har mulighed for at tage stilling til behovet for eller justering af reglerne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der efter en nærmere angiven periode foretages en evaluering af loven med henblik på at vurdere, om den praktiske udmøntning giver anledning til at revidere reglerne.

1. LOVUDKASTETS INDHOLD

I udkastet indsættes en ny bestemmelse i retsplejeloven om politiets overtagelse af tv-overvågning (§ 791 e).

Bestemmelsen giver politiet mulighed for at overtage tv-overvågning i et område, hvis der er helt afgørende grunde til det med henblik på at

forebygge eller efterforske en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel i 6 år eller derover eller udgør en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, og som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier. I den forbindelse skal der iagttages et proportionalitetskrav (stk. 2), ligesom der er krav om retskendelse (stk. 3 og 4). Derudover kan der pålægges tavshedspligt til dem, som politiet overtager tv-overvågningen fra (stk. 6).

Bestemmelsen begrundes med, at det ofte er essentielt i forbindelse med politiets, herunder Politiets Efterretningstjenestes (PET), afværgelse af særligt alvorlige forbrydelser, at politiet hurtigst muligt kan danne sig et overblik over mulige gerningsmænds færden, hvor det vurderes, at tv-overvågning ofte vil være et relevant redskab (de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.2). Det samme gælder ved efterforskning af særligt alvorlige forbrydelser, hvor det vurderes, at overtagelse af tv-overvågning kan være relevant til at finde og identificere mistænkte eller vidner.

Det fremgår af de specielle bemærkninger, at bestemmelsen kan anvendes, hvis der er en væsentlig forøget risiko for, at der vil blive begået f.eks. en terrorhandling. Det vil afhænge af en konkret, samlet vurdering, om der foreligger en væsentlig forøget risiko. Denne kan både basere sig på konkrete oplysninger om et nært forestående terrorangreb, men der kan også være tale om en begivenhed, som efter en generel vurdering kan indebære en væsentlig forøget risiko.

Adgangen til at overtage tv-overvågning foreslås at omfatte bl.a. de kameraer, som vil blive omfattet af politiets register over tv-overvågningskameraer (POLCAM)³, men foreslås ikke begrænset til sådanne kameraer. Politiet vil således bl.a. kunne overtage tv-overvågning, som er placeret i et baglokale eller inde i en butik. Det forudsættes dog med udkastet, at politiet ikke får adgang til at overtage tv-overvågning i private hjem.

Den foreslåede bestemmelse tager navnlig sigte på at forebygge terrorisme, men er ikke begrænset hertil. Når betingelserne for at

---

³ Se instituttets høringssvar af samme dato over udkast til lovforslag om ændring af lov om tv-overvågning (styrkelse af trygheden og sikkerhed, herunder udvidelse af adgangen til tv-overvågning for private og offentlige myndigheder samt obligatorisk registrering af tv-overvågning her: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/styrkelse-trygheden-sikkerheden-herunder-udvidelse-adgangen-tv-overvaagning-private>

iværksætte indgrebet i øvrigt er opfyldt, kan politiet således overtage tv-overvågning for at forebygge enhver alvorlig kriminalitet.

Når politiet har overtaget tv-overvågning, har politiet valgfrihed med hensyn til, i hvilket omfang politiet vil benytte det overtagne udstyr til at se, transmittere eller optage billeder. Derudover kan politiet, hvis det er teknisk muligt, også få fjernadgang.

2. HEMMELIGHOLDELSE OVER FOR PERSONER, SOM TV-OVERVÅGES

Det fremgår af de specielle bemærkninger, at der ikke efter den foreslåede bestemmelse skal ske underretning af de personer, der har været genstand for tv-overvågning fra politiets side i den periode, hvor politiet har haft overtaget tv-overvågning. Efter bestemmelsen skal der alene ske underretning af den, der har rådighed over den tv-overvågning, der har været overtaget.

Underretning af en person, der har været genstand for tv-overvågning fra politiets side, skal imidlertid ske, hvis det er nødvendigt for, at en sådan person kan varetage sine interesser i medfør af de regler, som gælder for politiets håndtering af personoplysninger (retshåndhævelseslovens § 13, stk. 2). Der er dog mulighed for, at underretning kan udsættes, begrænses eller undlades (retshåndhævelseslovens § 14).

Der skal ved sagens behandling for retten beskikkes en advokat, som skal varetage interesserne for både dem, der har rådighed over tv-overvågning og for dem, der bliver genstand for tv-overvågning. Advokaten må imidlertid ikke uden politiets samtykke tage kontakt til de personer, som ønskes tv-overvåget.

Der kan derfor opstå situationer, hvor personer, som politiet ønsker at tv-overvåge, ikke bliver gjort bekendte med, at de har været genstand for tv-overvågning fra politiets side, hvis der ikke rejses sigtelse eller foretages yderligere over for den pågældende.

Der kan efter omstændighederne være tale om ganske mange personer, som er blevet overvåget fra politiets side, og det vil antageligt være et mere intensivt indgreb, hvis politiet foretog de nødvendige tiltag for at kunne identificere alle enkeltpersoner i en stor mængde af personer alene for at give underretning om tv-overvågningen.

Det kan dog i de situationer, hvor politiets overtagelse af tv-overvågning sker på grundlag af en mistanke om, at bestemte personer

har begået eller vil begå bestemte handlinger, og hvor tv-overvågningen således hovedsageligt retter sig mod sådanne enkeltpersoner, ikke antages at medføre et mere intensivt indgreb eller være forbundet med sådanne væsentlige administrative byrder, at underretning af sådanne konkrete enkeltpersoner bør undlades, når dette ikke længere vil være til skade for efterforskningen. I disse tilfælde vil politiet kende til – eller relativt let kunne finde frem til – personernes identitet.

Til sammenligning skal politiet som udgangspunkt underrette om overvågning/observation efter indgrebets afslutning, hvis politiet løbende følger med i, hvor en tændt mobiltelefon befinder sig efter retsplejelovens regler om teleobservation.

Ministeriet har ikke redegjort for, hvorfor retsstillingen skal være en anden for den enkelte person, når der er tale om tv-overvågning.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det tilføjes i den foreslåede § 791 e, stk. 8, at der sker underretning af enkeltpersoner, når politiets overtagelse af tv-overvågning sker på grundlag af en mistanke om, at pågældende har begået eller vil begå bestemte handlinger.

3. LÆNGDEN AF TV-OVERVÅGNING

Det fremgår af den foreslåede § 791 e, stk. 3, 4. pkt., at retten ved kendelse fastsætter det tidsrum, som overtagelsen af tv-overvågning skal gælde for.

Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger, at der som udgangspunkt ikke vil være grundlag for at fastsætte et længere tidsrum for politiets overtagelse af tv-overvågning end 48 timer, og at dette alene kan fraviges, når "helt særlige omstændigheder gør sig gældende". Det fremgår imidlertid ikke, hvad der nærmere må forstås ved sådanne helt særlige omstændigheder.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det præciseres, hvornår der er tale om "helt særlige omstændigheder".

4. EVALUERING AF REGLERNE

Instituttet er enigt med ministeriet i, at politiets overtagelse af andre myndigheders eller privates tv-overvågning efter omstændighederne kan udgøre et væsentligt indgreb, hvilket efter instituttets opfattelse særligt gør sig gældende for private og for de personer, som tv-overvåges.

Dette gælder så meget desto mere, når det fremgår af de specielle bemærkninger, at der kan være behov for at overtage tv-overvågningen i forholdsvis store områder, eksempelvis en hel bydel, sådan at indgrebet potentielt kan berøre adskillige tv-overvågninger og mange mennesker.

Det er for sådanne vidtgående beføjelser vigtigt, at de i praksis forbeholdes sådanne alvorlige situationer, som det er forudsat i lovudkastet.

Det er samtidig vigtigt, at Folketinget holdes løbende orienteret om politiets anvendelse af beføjelsen i praksis, så Folketinget har mulighed for at tage stilling til behovet for eller justering af reglerne.

Endelig har offentligheden en berettiget interesse i at blive orienteret om politiets brug af sådanne beføjelser.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der efter en nærmere angiven periode foretages en evaluering af loven med henblik på at vurdere, om den praktiske udmøntning giver anledning til at revidere reglerne.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2019-731-0055.

Med venlig hilsen

Louise Holck
VICEDIREKTØR

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt per email til strafferetskontoret@jm.dk

IT-Politisk Forening
c/o Jesper Lund
Carl Bernhards Vej 15, 2.tv
1817 Frederiksberg C

E-mail : bestyrelsen@itpol.dk
Web : <http://www.itpol.dk>

Dato : 8. januar 2020

Høringssvar vedr. lovforslag om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af TV-overvågning, j.nr. 2019-731-0055)

IT-Politisk Forening anerkender, at det i helt ekstraordinære situationer kan være hensigtsmæssigt at give politiet en kortvarig adgang til andre dataansvarliges systemer til TV-overvågning i et bestemt område, som er mere direkte end muligheden for at få optagelser udleveret via en editionskendelse. Den foreslåede § 791 e i retsplejeloven er imidlertid ikke tilstrækkeligt afgrænset til en kortvarig overtagelse i sådanne helt ekstraordinære situationer.

Udover en mere præcis afgrænsning af beføjelsen til at foretage indgrebet, bør lovforslaget ændres, så der sker en orientering af borgerne om indgrebet, for eksempel via offentliggørelse på politiets hjemmeside. I modsat fald vil der være tale om en hemmelig politimæssig overvågning af borgernes færden i det offentlige rum, hvor borgerne ikke har nogen mulighed for at vurdere omfanget af dette indgreb.

Disse synspunkter uddybes i det følgende.

Lovforslaget gør den eksisterende TV-overvågning mere indgribende

TV-overvågning af det offentlige rum er i sig selv et betydeligt indgreb i borgernes ret til privatliv, og dette indgreb kan have konsekvenser for andre grundlæggende

rettigheder, specielt bevægelsesfriheden og forsamlingsfriheden, hvis borgerne lægger begrænsninger på deres egen færden i det offentlige rum for at undgå TV-overvågning, som borgerne finder utrygsskabende. Det må den forbindelse konstateres, at der er et meget stort antal TV-overvågningskameraer i det offentlige rum i Danmark, herunder antageligt en del kameraer, som overvåger områder med almindelig færdsel i strid med lov om TV-overvågning (trods de løbende lempelser af denne lov).

Der er endvidere stor forskel på, om dette indgreb forestås af mange forskellige private dataansvarlige, som primært bruger TV-overvågning til passiv lagring af optagelserne, og hvor optagelserne i praksis kun gennemses hvis en konkret hændelse giver anledning til det, eller om en enkelt dataansvarlig (eksempelvis politiet) foretager en mere aktiv TV-overvågning af et meget stort område, for eksempel en hel bydel. Det sidste giver mulighed for at foretage en dediceret kortlægning af borgernes færden i det offentlige rum, hvilket er et langt mere omfattende indgreb end eksempelvis et pengeinstituts typisk kortvarige TV-overvågning af en borger, som har et ærinde i pengeinstituttets lokaler.

Muligheden for at politiet kan overtage TV-overvågning fra private virksomheder eller offentlige myndigheder er derfor et særligt alvorligt indgreb i den grundlæggende ret til privatliv og databeskyttelse, borgernes bevægelsesfrihed og forsamlingsfriheden. Det forhold at lovforslaget tillader, at politiet kan overtage TV-overvågning i et større område uden at borgerne bliver oplyst herom, er egnet til at skabe en følelse hos de berørte personer af, at deres privatliv er genstand for konstant overvågning.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 35, stk. 3, litra c har en dataansvarlig, som foretager "systematisk overvågning af et offentligt tilgængeligt område" (som omfatter TV-overvågning jf. præambelbetragtning nr. 91) typisk en pligt til at udarbejde konsekvensanalyser. I konsekvensanalysen skal den dataansvarlige blandt andet foretage en vurdering af risikoen for rettigheder og frihedsrettigheder for den registrerede, og den dataansvarlige skal vurdere hvordan disse risici kan begrænses.

Det forhold at politiet i hemmelighed kan overtage TV-overvågningen fra en række dataansvarlige i et stort geografisk område og på den måde skabe et samlet overblik over borgernes bevægelser skaber i sig selv nye risici for de registreredes rettigheder og frihedsrettigheder. Disse risici må nødvendigvis indgå i den konsekvensanalyse, som dataansvarlige kan være forpligtet til at udarbejde i forbindelse med TV-overvågning. IT-Politisk Forening skal i den forbindelse bemærke, at den dataansvarlige reelt kun kan begrænse disse nye risici relateret til politiets overtagelse ved at indskrænke omfanget af TV-overvågning. En logisk konsekvens af lovforslaget bør derfor være mindre TV-overvågning i det offentlige rum.

Behov for mere præcis afgrænsning af formålet med indgrebet

Det synes at være hensigten med lovforslaget, jf. de indledende bemærkninger i pkt. 1, at beføjelsen til at overtage TV-overvågning fra private eller offentlige myndigheder skal begrænses til ekstraordinære situationer. Det er imidlertid ikke afspejlet i den foreslåede bestemmelse i retsplejeloven.

Efter den foreslåede § 791 e, stk. 1 skal der være tale om en lovovertrædelse, som kan ~~straffes med 6 år eller mere~~, eller en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13. Derudover er der et krav om at lovovertrædelsen kan "medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier".

Det sidste krav indgår også i bestemmelsen om udvidet teleoplysning (jf. retsplejelovens § 781, stk. 5). Efter retspraksis fra landsretten har kravet om "fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier" ikke været til hinder for brug af udvidet teleoplysning for at finde en mulig gerningsmand til et almindeligt væbnet røveri med pistol eller pistolatrap i en kiosk, hvor ingen kom til skade og hvor udbyttet formentlig var beskedent, jf. TFK 2010.236 (Tidsskrift for Kriminalret).

Da temmelig mange lovovertrædelser med Folketingets løbende skærper af straffeloven har en strafferamme på mindst 6 år, er der i praksis mulighed for en meget bred

anvendelse af beføjelsen til at overtage TV-overvågning. Det fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1 (side 33), at beføjelsen kan anvendes i en lang række situationer. Nogle af disse, for eksempel bandeskyderier, kan endvidere indebære relativt langvarige efterforskninger, og dermed kan politiet komme til at overvåge et større område (eksempelvis store dele af Nørrebro) i en lang periode.

I forhold til lovforslag L 171 i folketingsåret 2018-19 er formålet med at overtage TV-overvågning udvidet fra forebyggelse af grov kriminalitet og terror til også at omfatte efterforskning af disse lovovertrædelser. Ifølge lovforslagets bemærkninger (side 22) kan den systematiske overvågning af borgernes færden, som overtagelse af TV-overvågning fra en række dataansvarlige i et geografisk område giver mulighed for, sågar bruges til at identificere mulige vidner til en allerede begået lovovertrædelse. Det er meget betænkeligt, at en så indgribende overvågning kan rettes mod borgere, som ikke på nogen måde er mistænkte for en lovovertrædelse. Der vil så godt som altid være mindre indgribende metoder end videoovervågning til at identificere mulige vidner, eksempelvis efterlysning via massemedier.

Selv om det er lovforslagets udgangspunkt, at en kendelse om overtagelse af TV-overvågning skal gælde i højst 48 timer, er dette ikke en absolut krav, og tidsbegrænsningen fremgår alene af bemærkningerne, ikke af selve paragraffen (den foreslåede § 791 e i retsplejeloven). Der er heller ikke nogen begrænsninger på mulighederne for at forlænge en kendelse om overtagelse af TV-overvågning.

IT-Politisk Forening vil anbefale, at der fastsættes en mere præcis begrænsning af muligheden for at overtage TV-overvågning fra private eller offentlige myndigheder, så der reelt er tale om helt ekstraordinære situationer. Det kunne for eksempel være et krav om at der er en umiddelbart og konkret fare for menneskers liv eller velfærd, eksempelvis i forbindelse med eftersøgning af en gerningsperson fra et terrorangreb eller forebyggelse af en konkret terrortrussel. Der bør ikke være mulighed for brug af indgrebet i mere ukonkrete situationer som bandeskyderier i et område. Samtidig bør der være en absolut (og kort) tidsmæssig grænse for indgrebets varighed, inklusive forlængelser, i forbindelse med den

konkrete efterforskning eller den konkrete trussel mod den offentlige sikkerhed (ved forebyggende foranstaltninger).

Det er endvidere vigtigt, at Folketingets partier, forskere, civilsamfundsorganisationer og andre relevante parter har mulighed for at monitorere omfanget af indgrebet (overtagelse af TV-overvågning). Det bør ske ved en kombination af underretning af borgerne via offentliggørelse om indgrebene på politiets hjemmeside, jf. bemærkningerne i høringssvaret nedenfor, og offentliggørelse af en årlig statistik om antal indgreb og deres omfang (som Rigsadvokatens statistik over indgreb i meddelelshemmeligheden og ransagninger).

Uklar afgrænsning af TV-overvågning omfattet af indgrebet

Ordlyden i selve lovteksten til den foreslåede § 791 e i retsplejeloven er TV-overvågning, som udføres af private eller offentlige myndigheder.

Af de specielle bemærkninger (side 31) fremgår det først, at bestemmelsen gælder uanset om TV-overvågningen er omfattet af TV-overvågningsloven. Det forudsættes dog, at politiet ikke overtager TV-overvågning i private hjem.

Derefter fremgår det af bemærkningerne, at adgangen til at overtage TV-overvågning gælder for de private virksomheder og offentlige myndigheder, som omfattes af TV-overvågningslovens krav om at registrere sig i POLCAM registeret. Adgangen er imidlertid ikke begrænset til de kameraer, som er omfattet af registreringspligten, og det nævnes konkret at politiet vil kunne overtage TV-overvågning placeret i en baglokale i en butik.

Denne formulering efterlader efter IT-Politisk Forenings opfattelse af vis tvivl om, hvilke TV-overvågningskameraer der vil kunne overtages efter retsplejelovens § 791 e.

Ifølge lovudkastet om ændring af TV-overvågningsloven gælder registreringspligten i POLCAM alene for virksomheder og offentlige myndigheder, der fortager TV-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel. Som IT-Politisk Forening læser bemærkningerne, vil muligheden for at

overtage TV-overvågningskameraer rettet mod områder, der ikke benyttes til almindelig færdsel, eksempelvis et baglokale i en butik (eller i selve butikken), være afhængig af, om virksomheden har andre TV-overvågningskameraer der er rettet mod områder med almindelig færdsel.

For at skabe klarhed og forudsigelighed for de berørte virksomheder, offentlige myndigheder og ikke mindst de fysiske personer som bliver genstand for politiets overvågning, vil IT-Politisk Forening anbefale, at muligheden for at overtage TV-overvågning afgrænses til TV-overvågningskameraer, som er rettet mod områder med almindelig færdsel. Det vil samtidig mindske risikoen for, at medarbejdere i eksempelvis en butik eller en kontorbygning, eller studerende på en uddannelsesinstitution, udsættes for kontinuerlig overvågning af politiet.

Dataansvarlig for TV-overvågningen efter overtagelse

Ifølge lovforslagets bemærkninger indebærer politiets overtagelse af TV-overvågning, at politiet bliver dataansvarlig for de personoplysninger som behandles i forbindelse med TV-overvågningen. Den oprindelige dataansvarlige, eller dennes databehandler, er forpligtet til at bistå politiet med overtagelsen og kan i den forbindelse pålægges tavshedspligt efter retsplejelovens § 189. Det er også muligt for politiet at overtage TV-overvågningen i fuldstændig hemmelighed uden bistand fra den oprindelige operatør (overtagelse ved magt efter § 791 e, stk. 7).

Politiet får ved overtagelsen den fuldstændige råderet over TV-overvågningskameraerne og de fremtidige optagelser fra disse kameraer. Hvis der ved ophør af politiets overtagelse er optagelser lagret på TV-overvågningsudstyret, vil det ifølge lovforslagets bemærkninger (side 32) udgøre en videregivelse af personoplysninger til den oprindelige dataansvarlige, og denne videregivelse skal have et retligt grundlag i den relevante databeskyttelseslovgivning. IT-Politisk Forening fortolker dette som at den egentlige ejer/bruger af TV-overvågningsudstyret ikke er dataansvarlig, mens overtagelsen finder sted.

Den beskrevne ordning for dataansvaret skaber imidlertid en række problemer i forhold til de registreredes rettigheder og den oprindelige dataansvarliges forpligtelser efter databeskyttelsesforordningen, som lovforslaget ikke forholder sig til.

Dataansvarlige som udfører TV-overvågning er bl.a. forpligtet til at give underretning til de berørte personer, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 13. De registrerede kan gøre indsigelse mod behandlingen (artikel 21) og anmode om indsigt (artikel 15). Det er uklart hvordan den dataansvarlige skal efterleve disse forpligtelser i den situation hvor politiet har overtaget TV-overvågningen og pålagt den dataansvarlige tavshedspligt. Virksomheden eller den offentlige myndighed kan selvfølgelig besvare anmodninger om indsigt med, at der ikke behandles personoplysninger om de registrerede, hvilket formelt er korrekt, fordi virksomheden eller den offentlige myndighed midlertidigt ikke er dataansvarlig. Men en sådan oplysning vil reelt afsløre, at politiet har overtaget TV-overvågningen, fordi der er synlige kameraer eller skiltning om TV-overvågning, hvilket kan skabe en mulig konflikt i forhold til et pålæg om tavshedspligt.

Uanset hvem der er dataansvarlig for behandling af personoplysninger i forbindelse med TV-overvågning har de registrerede en række rettigheder, herunder ret til indsigt, ret til berigtigelse, sletning og indsigelse/begrænsning, ret til at klage til en tilsynsmyndighed, samt adgangen til effektive retsmidler over for den dataansvarlige. En reel udøvelse af disse rettigheder forudsætter imidlertid som minimum, at den registrerede er bekendt med den dataansvarliges identitet. Under normale omstændigheder sikres dette via oplysningspligten efter databeskyttelsesforordningens artikel 13, men i situationen hvor politiet har overtaget TV-overvågningen, vil disse oplysninger om den dataansvarlige ikke være korrekte.

Underretning af borgerne om indgrebet bør være et ubetinget krav

Efter IT-Politisk Forenings opfattelse er det vigtigt, at der sker en passende underretning af de berørte personer. For det første er underretning af de registrerede om

behandling af personoplysninger et væsentligt element i europæisk databeskyttelseslovgivning, og en forudsætning for at de registrerede kan udøve deres rettigheder. For det andet vil underretning af de berørte borgere skabe transparens om politiets faktiske overtagelse af TV-overvågning, hvilket kan bidrage til at mindske følelsen hos de berørte personer af, at deres privatliv er genstand for konstant overvågning, samt modvirke eventuel mytedannelse om at "politiet overvåger borgerne hele tiden".

Overtagelse af TV-overvågning vil efter IT-Politisk Forenings opfattelse være en foranstaltning, som skal opfylde kravene i databeskyttelsesforordningens artikel 23 (begrænsninger). Det skyldes at overtagelse kan sidestilles med en fuldstændig videregivelse til politiet af de personoplysninger, som behandles i forbindelse med den dataansvarliges TV-overvågning. Begrænsninger efter artikel 23 skal have specifikke bestemmelser, som blandt andet indebærer underretning af de registrerede om begrænsningen, jf. artikel 23, stk. 2, litra h.

Da politiet almindeligvis ikke kender identiteten på de personer der bliver udsat for TV-overvågningen, vil det være mest hensigtsmæssigt, at denne information gives generelt til borgerne på politiets hjemmeside med angivelse af geografisk og tidsmæssig udstrækning af indgrebet, eksempelvis svarende til den information vedrørende geografisk område og tidsrum, som typisk gives til borgerne i forbindelse med politiets oprettelse af visitationszoner.

Denne information til borgerne bør gives så snart informationen (underretningen) ikke kan skade den konkrete efterforskning, som har givet anledning til indgrebet. I situationer med forebyggende overvågning ved eksempelvis besøg af særligt udsatte udenlandske statsoverhoveder (som lovforslaget nævner som en mulighed), bør der som udgangspunkt ikke være noget til hinder for at underretningen gives før indgrebet.

Lovforslaget opererer alene med en underretning af den, som har rådighed over TV-overvågningen (som kan være både den dataansvarlige og en databehandler). Det er helt utilstrækkeligt for at sikre underretning af de personer, som er reelt berørt af indgrebet, altså borgerne. Samtidig

er der i bemærkningerne til den foreslåede § 791 e, stk. 8 for mange undtagelser for helt at undlade underretning, eksempelvis den meget ukonkrete begrundelse om at beskytte politiets efterforskningsmetoder.

Behandling af personoplysninger fra overtaget TV-overvågning

Eftersom overtagelse af TV-overvågning i et større område er et meget vidtgående indgreb i borgernes grundlæggende rettigheder, bør der efter IT-Politisk Forenings opfattelse kun være mulighed for at bruge optagelserne i den konkrete efterforskning, som har givet anledning til indgrebet.

Det forhold, at politiet uden overtagelse af TV-overvågningen ville kunne få adgang til eventuelle optagelser hos de dataansvarlige med en almindelig editionskendelse (uden krav om kriminalitet af en bestemt grovhed), eller at de dataansvarlige frivilligt kan videregive optagelser fra TV-overvågning til politiet, kan efter IT-Politisk Forenings opfattelse ikke sammenlignes med en situation, hvor politiet har direkte adgang til den fuldstændige TV-overvågning hos et potentielt stort antal dataansvarlige i et bestemt område. Den direkte adgang med mulighed for aktiv monitorering, herunder med anvendelse af nye teknologier som automatisk ansigtsgenkendelse (i fremtiden), vil indebære et langt mere omfattende indgreb i borgernes grundlæggende ret til privatliv og databeskyttelse end traditionel passiv TV-overvågning hos en række forskellige dataansvarlige. Et mere omfattende indgreb kræver større retsgarantier for at beskytte borgerne.

Det er endvidere et generelt princip i europæisk databeskyttelsesret, at indsamling af personoplysninger skal ske til specifikke formål, og at den senere behandling ikke må være uforenelig med det oprindelige formål. Indsamling af personoplysninger via overtagelse af TV-overvågning efter den foreslåede § 791 e i retsplejeloven kan kun ske, hvis der er afgørende grunde til det med henblik på at forebygge eller efterforske en lovovertrædelse, der kan betegnes som grov kriminalitet (strafferamme på mindst 6 år eller en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13). Hvis der

er mulighed for at benytte de indsamlede oplysninger fra denne TV-overvågning til efterforskning af almindelig (ikke-grov) kriminalitet, vil der efter IT-Politisk Forenings opfattelse være tale om en viderebehandling af personoplysninger, som er uforenelig med det oprindelige formål med indsamlingen.

Aftaler om adgang til TV-overvågningsudstyret (herunder fjernadgang)

Ifølge bemærkningerne til § 791 e, stk. 1 er det i lovforslaget forudset, at politiet kan indgå aftaler med den, som har rådighed over TV-overvågningen, om at træffe tekniske foranstaltninger, som gør det nemmere for politiet at overtage TV-overvågning på et senere tidspunkt.

Hertil skal IT-Politisk Forening bemærke, at sådanne frivillige aftaler alene må kunne indgås med den dataansvarlige for TV-overvågningen, og ikke en databehandler som har fysisk rådighed over udstyret. Efter databeskyttelsesforordningens artikel 29 må en databehandler ikke behandle personoplysninger uden instruks fra den dataansvarlige, medmindre det kræves i henhold til EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret. Det er relevant for pligten til at bistå politiet efter § 791 e, stk. 5, som kan rettes direkte mod en databehandler. Men undtagelsen ("medmindre det kræves") i artikel 29 kan ikke med rimelighed udstrækkes til at gælde for frivillige aftaler om tekniske foranstaltninger vedrørende behandlingen, som kan gøre politiets senere direkte adgang til TV-overvågningen nemmere. Det er efter lovforslaget netop ikke et krav, at der indgås aftaler med politiet om tekniske foranstaltninger for at fremme en eventuel senere (fjern)adgang til TV-overvågningsudstyret.

Derudover har IT-Politisk Forening på det mere generelle plan meget svært ved at se, hvordan en dataansvarlig kan overholde databeskyttelsesforordningens bestemmelser om behandlingssikkerhed, hvis der frivilligt indbygges en sådan "bagdør" som tillader politiet at koble sig ind på den dataansvarliges TV-overvågning ved fjernadgang. Det vil nærmest uundgåeligt skabe en risiko for, at den tekniske adgang til udstyret ("bagdøren") misbruges af andre, for eksempel fremmede efterretningstjenester eller IT-kriminelle.

Efter IT-Politisk Forenings opfattelse giver databeskyttelsesforordningen generelt og specielt artikel 25, stk. 1 (databeskyttelse gennem design) en pligt for den dataansvarlige til at beskytte TV-overvågning med tekniske midler, som kan gøre en sådan type adgang umulig. Det kunne eksempelvis være kryptering og brug af SSL-certifikater, således at et netværksforbundet kamera alene tillader krypteret kommunikation med en bestemt filserver, hvor optagelserne gemmes i krypteret form.

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Rådet for Digital Sikkerheds hørings svar til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

Rådet for Digital Sikkerhed er grundlæggende af den opfattelse, at overvågning stiller store krav til overvågeren. Der er behov for en kritisk stillingtagen og offentlig debat omkring de samfundsmæssige konsekvenser overvågning kan have. Overvågning kan være et nødvendigt værktøj for politiet i kriminalitetsbekæmpelse og kan bidrage til et mere trygt og sikkert samfund. Derfor må hensynet til retten til privatliv nogle gange vige for hensynet til fx bekæmpelse af kriminalitet, terror, statens og den enkeltes sikkerhed. Men der er en bagside når almindelige mennesker overvåges i deres almindelige gøremål, der kan have privat karakter. Proportionaliteten når der overvåges skal vurderes. Hensynet til privatlivsfred skal stilles over for og balanceres med hensynet til statens og borgernes sikkerhed, når der installeres overvågning i det offentlige rum. Rådet mener, at overvågning skal minimeres, og det skal klart beskrives hvorfor der overvåges, og hvilke alternativer til fx kriminalitetsbekæmpelse, der er overvejet.

Rådet for Digital Sikkerhed takker for muligheden for at afgive bemærkninger til forslag til udkast til lovforslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

Om lovudspillet

Med forslaget lægges der op til at:

- Forslaget indeholder en ændring af retsplejeloven, hvorefter politiet kan overtage private TV-overvågning.
- I tilfælde af "meget alvorlige forbrydelser" kan politiet med kendelse tidsbegrænset overtage private tv-overvågning - private kan pålægges at medvirke hertil.
- Der er krav om proportionalitetsafvejning. Den som har været genstand for overvågningen skal efterfølgende underrettes.

Rådet for digital sikkerhed finder forslagens substans fornuftig. Rådet for digital sikkerhed anbefaler, at der ikke stilles særlige krav til det TV-overvågningssystem private skal installere for alene at opfylde, at politiet kan overtage kontrollen. Der skal være tale om ekstraordinære situationer, hvis det skal give mening, at politiet overtager tv-overvågning af private såvel som

offentliges overvågningskameraer. RfDS vil derfor anbefale, at der tilføjes et krav om, at der efterfølgende afrapporteres til Tilsynet med Efterretningstjenesterne, om indgrebet og anbefaler Med forslaget vil der dog ske en udvidelse af overvågningen i det offentlige rum. Rådet skal derfor gøre opmærksom på, at TV-overvågning er en form for masseovervågning og at en masse uskyldige med forslaget må tåle at blive overvåget, for at man kan finde de få kriminelle. Derfor er det vigtigt, at man farer frem med lempe og laver *proportionalitetsovervejelser*, hvor man afbalancerer hensynet til privatlivsfred over for hensynet til statens og borgernes sikkerhed.

Privatliv versus overvågning - regler og dilemmaer

Privatlivets fred er fastslået i en række erklæringer, konventioner og love både internationalt og nationalt¹. At have et privatliv er konstituerende for det at være menneske. Det er vigtigt, at vi selv kan bestemme, hvem vi vil dele hvad med hvornår. På den måde kan vi fremstille os selv, som vi ønsker i forskellige situationer: Når vi søger job, når vi optager lån, når vi skal på date og når vi skal møde svigermor første gang. Vi kan også teste synspunkter og tilhørsforhold uden at blive draget til ansvar i offentligheden og på den måde udvikle os som mennesker. Overvågning kan have konsekvenser for vores privatliv og adfærd, både i det private og i det offentlige rum ligesom akkumuleret viden fra overvågning i det offentlige rum kan være med til at profilere os.

Det er væsentligt at præcisere forskellen på privat og offentligt rum, når der overvåges. Hvornår er vi som borgere hhv. i det offentlige og i det private rum – fx er man privat når man går ind i sin bil og offentlig når man går på gaden. Det er vigtigt, da akkumuleret viden om vores færd i det offentlige rum, giver viden om dit private liv.

Krav til overvågning:

Alle indgreb i retten til privatliv og persondatabeskyttelse skal opfylde tre betingelser:

1. Indgrebet skal have et klar og præcis lovhjemmel,
2. Indgrebet skal forfølge et eller flere legitime formål, og
3. Indgrebet skal være proportionalt.

Da overvågning som regel har til formål at bekæmpe kriminalitet, er det typisk let at påvise, at indgrebet forfølger et legitimt formål. Det samme gælder som udgangspunkt kravet om lovhjemmel. Det er dog afgørende, at hjemlen er så klar og præcis, at det er muligt for borgeren at forudse sin retsstilling og undgå indgreb. Og kravet hertil skærpes i takt med indgrebets intensitet. Det skal altså være tydeligt, hvorfor man overvåger, samt hvordan og i hvilket omfang. Det er ofte

---

¹ Grundlovens § 72 (beskyttelse af boligen og kommunikationshemmeligheden), EMRK art. 8 (ret til privatliv, herunder persondatabeskyttelse), EU-charteret art. 7 (privatliv) og 8 (persondatabeskyttelse), Straffelovens §§ 263-264 d (omfatter nogle få fredskrænkelser), Retsplejelovens kap. 71 (politiets ret til at foretage tvangsindgreb ifm. efterforskning, herunder overvågning af telefon, e-mail mv., adgang til telegning), GDPR/databeskyttelsesloven

proportionalitetsvurderingen, som ligesom hjemmelskravet skærpes i takt med indgrebets intensitet, der bliver afgørende for den samlede vurdering.

Det er svært at opstille klare kriterier eller retningslinjer for, hvordan proportionalitetsvurderingen skal foretages. Vurderingen skal dog altid være konkret og leve op til følgende generelle krav:

- Hvad er formålet med og hjemmel til overvågning
- Hvordan og hvornår overvåges
- Kunne et mindre indgribende middel anvendes i stedet – er der alternativer til overvågning?
- Er borgeren tilstrækkeligt informeret om indgrebet og muligheden for at få slettet eller korrigeret forkerte data?
- Hvor længe opbevares dataene, før de bliver slettet igen?
- Er datasikkerheden i orden, opbevares data, så dataene ikke misbruges?
- Hvem fører kontrol med den myndighed, der overvåger?

Alternativer til overvågning: Rådet skal bemærke, at det er en ensidige udlægning, at TV-overvågning udelukkende giver tryghed. Der er givet vis personer, der vil føle sig mindre trygge ved at politiet og andre nu kan se, at de går til møde i fagforeningen, til psykolog, på bar for seksuelle minoriteter m.v. Ligeledes mener Rådet, at det er problematisk, at TV-overvågning tillægges meget stor effekt i forhold til at løse problemer med kriminalitet. Undersøgelser viser, at TV-overvågning har en udmærket effekt i forhold til at begrænse hærværk, men i mindre grad har en effekt i forhold til mere alvorlig kriminalitet. Flere kameraer i det offentlige rum kan IKKE forventes at have en forebyggende effekt, men der vil være tale om forbedrede opklaringsmuligheder. Det er vigtigt, at der med den nye lovgivning gøres klart og åbent opmærksom på dette forhold.

I det lys kunne det være ønskværdigt med en evaluering af overvågningens virkning på kriminalitetsbekæmpelse.

Det skal beskrives, hvilke alternative muligheder der er til kriminalitetsbekæmpelse end overvågning. Det kan eksempelvis overvejes om videoovervågning i togene er den rette måde at bekæmpe kriminalitet og skabe tryghed – eller om det bedre alternativ, er at der er politi i togene.

Målrettet overvågning: Der kan være en legitim ret til målrettet overvågning fx aflytning er typisk mere indgribende, men den er synlig og der stilles oftere større krav til mistanke, kriminalitet mv., ligesom den, der er offer for sådan målrettet overvågning, er i besiddelse af stærkere retssikkerhedsmæssige garantier. *Ikke målrettet overvågning* (masseovervågning) er overvågning, hvor der ikke er nogen mistanke, men hvor formålet er måske at finde en kriminel, hvorefter man aktivt anvender data. I sådanne tilfælde er det vigtigt at beskrive, hvornår og hvordan der overvåges.

Rådets holdning:

- overvågningen i det offentlige rum skal begrænses (måske så vidt at overvågningen kun må tilgås og anvendes, når der har været en hændelse),
- der skal foretages logning af anvendelsen,
- det udstyr, der anvendes, skal sikres fornuftigt (så der ikke kommer databrud)
- der skal være korte slettefrister.

Rådet står naturligvis til rådighed for en uddybelse af ovenstående synspunkter.

På bestyrelsens vegne

Henning Mortensen
Formand, Rådet for Digital Sikkerhed

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Til: Justitsministeriet

RETSPOLITISK FORENINGS HØRINGSSVAR AD

1. Forslag til Lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning),
J.nr.: 2019-731-0055. Frist 08.01.2020
2. Forslag til Lov om ændring af lov om tv-overvågning (Styrkelse af trygheden og sikkerheden, herunder udvidelse af adgangen til tv-overvågning for private og offentlige myndigheder samt obligatorisk registrering af tv-overvågning).
J.nr.: 2019-7910-0026. Frist 08.01.2020
3. Forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Styrkelse af politiets muligheder for efterforskning af kriminalitet på internettet).
J.nr.: 2019-731-0058. Frist 08.01.2020
4. Forslag til Lov om ændring af straffeloven (Forstærket indsats mod eksplosivstoffer).
J.nr.: 2019-7910-0026. Frist 08.01.2020.

Svar til: strafferetskontoret@jm.dk med kopi til mal@jm.dk samt databeskyttelse@jm.dk med kopi til ces@jm.dk

Retspolitisk Forening har valgt at besvare disse høringsanmodninger under ét, da de alle, bortset fra nr. 4, har som erklæret formål at styrke politiets efterforskningsmuligheder gennem overvågning og for så vidt angår nr. 3 er en udvidelse af mulighederne for indsættelse af politiagenter ved internetbaseret kriminalitet. Alle lovforslag, bortset fra nr. 3 er en konkretisering af regeringens udspil af 10. oktober 2019 om tryghed og sikkerhed i det offentlige rum.

Retspolitisk Forening skal bemærke, at med 2 af disse lovforslag (nr. 1 og 2) føjes endnu en endda særdeles bred udvidelse af offentlige myndigheders adgang til overvågning af borgernes færden ikke kun i det offentlige rum, men tillige i private områder. Den logik, der tilsiger den slags indgreb, hviler på den antagelse at, alle der færdes udenfor eget hjem, *kan* være mulige lovovertrædere. Eller udtrykt på en anden måde: Man kan aldrig vide, hvornår en tilfældig oplysning kan være til nytte i politiets efterforskning. Dette er efter foreningens opfattelse en ubestridelig kendsgerning.

Konsekvensen af denne logik sammenholdt med allerede vedtagne og igangsatte overvågningsinitiativer eksempelvis ANPG-bekendtgørelsen og det retsstridige krav om opbevaring af oplysninger fra mobiltelefonnettets transmissionssystem, er en betragtelig indskrænkning i retten til privatliv samt borgernes ret til frit at bevæge sig i det offentlige rum.

Denne logik, hviler efter foreningens opfattelse på et yderst spinkelt grundlag, der er fremkaldt af en ikke nærmere begrundet frygt for "*... særligt alvorlige forbrydelser, eksempelvis terrorangreb, bandeopgør, bombesprængninger mv., hvor menneskeliv eller betydelige samfundsværdier kan bringes eller er blevet bragt i fare*", som det anføres i bemærkningerne (s.4) til forslaget om politiets overtagelse af TV-overvågning.

For så vidt angår faren for bombesprængninger har en gennemgang af lovforslagene kun med sikkerhed kunnet dokumentere to tilfælde. I begge tilfælde var gerningsstedet i øvrigt allerede dækket af overvågningskameraer. For så vidt angår terrorangreb er der ét klart tilfælde, angrebet på Krudttønden og synagogen i Krystalgade i februar 2015.

Det forekommer dog lidet sandsynligt, at de foreslåede regler kunne have forhindret terrorangrebet på Krudttønden. Angrebet på Synagogen og den efterfølgende uskadeliggørelse af gerningsmanden til begge attentater, skete ved brug af optagelser fra private overvågningskameraer. Optagelser der blev stillet til politiets rådighed efter de almindelige regler i retsplejeloven. Det forekommer også i denne situation tvivlsomt, om en hurtigere adgang til oplysninger fra private overvågningskameraer ville have afværget angrebet. En grundforudsætning herfor må logisk set være kendskab til eller en mistanke om, at gerningsmanden ville fortsætte sine forbrydelser ved at bevæge sig fra et sted til et andet.

I øvrigt virker det bestemt ikke betryggende eller tilrådeligt på denne måde at øge så markant den mængde af observations- og andet materiale, politiet skal håndtere i forbindelse med efterforskningen af straffesager, når man erindrer de voldsomme problemer, politiet har vist sig i den sidste halve snes år at have haft med hensyn til behandlingen af teleoplysninger.

Sammenfattende skal foreningen fsv. angående nr. 1-3 henstille, at der i bemærkningerne i det mindste tilføjes et afsnit om lovforslagenes forenelighed med bestemmelserne i EMRK og andre menneskeretlige forpligtelser. Om dette spørgsmål henvises til Lene Wachter Lentz artikel i Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab nr. 2 2019 (*Politiets infiltration på digitale platforme – set i et menneskeretligt perspektiv*).

Særligt om nr. 2 bemærkes, at foreningen ikke har bemærkninger til pligtmæssig registrering af privat TV-overvågning.

Særligt om pkt. 3. bemærkes: Retspolitisk Forening ser generelt med bekymring på anvendelsen af politiagenter, da deltagelse af agenter objektivt set er medvirken til begåelsen af en forbrydelse samt, at den i dag gældende øvre grænse for provokationsforbuddet (forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed, jf. RPL § 754 stk. 1) forekommer vanskelig at administrere sammenholdt med adgangen efter RPL § 754 a stk. 2, til at tilskynde til udførelse eller fortsættelse af forbrydelsen.

Ved lovforslaget fraviges kravet om, at efterforskningen skal angå en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover. Begrundelsen er, at politiet i dag er afskåret fra at anvende agentreglerne på visse former for kriminalitet på internettet vedrørende udbredelse og besiddelse mv. af børnepornografi, hæleri samt salg af narkotika, våben og eksplosivstoffer. Foreningen skal ikke kritisere politiets efterforskning af forbrydelser af den anførte slags, men det skal påpeges, at der i dag allerede er adgang til at efterforske den type forbrydelser ved at undersøge opslag på nettet og efterforske ud fra disse oplysninger.

Hensigten med indsættelse af agenter er ifølge bemærkningerne at få gerningspersonen(-erne) til at afsløre deres identitet. Hvorvidt dette kan ske, forekommer ikke indlysende, da "bagmændene" næppe fralægger sig anonymiteten ved kontakten med den hemmelige agent samt, at levering af

det udbudte materiale næppe finder sted ved deres personlige indsats, men ved brug af et eller flere mellemlid, der ikke er bekendt med gerningspersonens(personernes) identitet.

Særligt om nr. 4 bemærkes, at strafferammerne allerede er særdeles rummelige samt, at der også i gældende ret er adgang til at forhøje med det halve, jf. straffelovens § 81b. Foreningen finder de foreslåede bestemmelser overflødige og næppe kan antages at have yderligere afskrækkende eller forebyggende virkning i forhold til den gældende retstilstand.

Foreningen har herudover ikke yderligere bemærkninger.

København, d. 8. januar 2020

Leif Herman

Bestyrelsesmedlem

Bjørn Elmquist

Formand

Justitsministeriet, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
strafferetskontoret@jm.dk

SikkerhedsBranchens høringsvar til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

SikkerhedsBranchen takker for muligheden for at afgive høringsvar til ovennævnte.

Vi hilser med tilfredshed, at regeringen ser tv-overvågning som et vigtigt redskab for politiet til at forebygge, monitorere og efterforske alvorlig kriminalitet. Vi forstår derfor også behovet for ændring af retsplejeloven.

Selvom udkastet indeholder en række retssikkerhedsmæssige garantier, er der ingen tvivl om, at politiets overtagelse af tv-overvågningen efter omstændighederne kan være meget indgribende for den enkelte anlægsejer.

Politiet kan tiltvinge sig adgang med magt, hvilket kan give skader på bygningsdele m.v. Endvidere er anlægsejeren forpligtet til at bistå politiet. Dette kan i mange tilfælde kræve ekstern bistand, f.eks. fra installatøren af tv-overvågningen. Endelig kan politiets overtagelse betyde, at der er ændret i opsætningen af anlægget, f.eks. ved ændring af kameravinkler og fjernadgang.

SikkerhedsBranchen går ud fra, at politiet er forpligtet til at retablere skader eller erstatte disse. Ligesom udgifter til ekstern bistand skal betales af politiet samt at tv-overvågningsanlægget afleveres i samme stand og konfiguration som det blev overtaget i. Vi vil dog opfordre til, at dette præciseres og skrives ind som en del af bestemmelserne.

Med venlig hilsen

Kasper Skov-Mikkelsen
Direktør

Rebecca Mathilde Gobert

Fra: Kasper Nygaard Petersen <kapee@slagelse.dk>
Sendt: 12. december 2019 17:05
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: Høringssvar i forbindelse med politiets overtagelse af tv overvågning

Hej

Jeg har nu haft læst lovforslaget igennem.

Jeg har på Slagelse kommunes vegne følgende kommentar.

- Vi ønsker at der var øget mulighed for at opsætte TV overvågning i parkområder da vi kan være udfordret af både hærværk og kriminalitet bla. i form af handel med narkotika. Så vi så gerne at der blev lempet der i forhold til det skrevne lovforslag. Vi kan overvåge vores værdier, men ikke områder hvor der forgår utryghed skabende adfærd, som afholder borger og børnefamilier at færdes i parken.
- Herfra arbejder i meget sammen med politiet, og kunne godt ønske muligheden for at politiet kunne få øget adgang til kommunens videomanagement system. Problemet ligger i at når jeg forlader kommunen fredag kl. 13.30 har politiet først mulighed for at få udleveret optagelser mandag morgen, først der kan en efterforskning bruge billeder til efterforskning af en hændelse der måske er sket om fredagen.
- Herfra ønskes der også mulighed for mere overvågning på kommunens torve, og muligheden for opsætning af mobile TVO løsninger.
- Dog skal det nævnes at Slagelse Kommunes TV overvågning betragtes som 99 % præventiv og 1% opklarende, da vores erfaring viser at vi har færre problemer med hærværk og tyveri de steder hvor at der er opsat TV overvågning.
- TV overvågning har stor værdi for Slagelse Kommune, og hjælper os i samarbejde med politiet til hurtig opklaring når vi har en hændelse.
- Slagelse Kommune drifter omkring 400 video kamera

Venlig hilsen

Kasper Nygaard Petersen
Risikostyringskoordinator

Stab for Økonomi og Digitalisering
Indkøb og Forsikring
Rådhuspladsen 11, 4200 Slagelse

Direkte telefon 58 57 34 45
:
Mobil telefon : 24 98 51 41
EAN : 5798007362607

Slagelse Kommunes behandling af persondata

Justitsministeriet
Sendt via e-mail:
strafferetskontoret@jm.dk
Ministeriets journal 2019-731-0055

København, den 30. december 2019

Høring over udkast til forslag vedr. politiets overtagelse af tv-overvågning

Justitsministeriet har den 11. december 2019 udsendt en høring vedr. ovennævnte lovforslag. De Samvirkende Købmænd, der repræsenterer mere end 1.400 dagligvarebutikker, har gennemgået udkastet og har følgende bemærkninger til forslaget:

DSK anerkender, og støtter, at hurtig adgang til tv-overvågning ofte vil være relevant i forhold til at finde oplysninger om mulige gerningsmænd i forbindelse med alvorlig kriminalitet.

Erhvervslivet efterspørger ofte hurtig assistance fra politiet i forbindelse med f.eks. indbrud, tyveri og røveri mv. og erhvervslivet bør derfor også være parat til, at hjælpe politiet, hvis der en sjælden gang er behov herfor.

Hos DSK har vi en klar forventning om, at medlemsbutikkerne vil bistå politiet, hvis der kommer en konkret henvendelse om f.eks. adgang til tv-overvågning. DSK støtter dermed formålet med regeringens forslag

DSK har dog også en række kommentarer af primært opklarende art. Disse fremgår herunder:

- Det fremgår af lovforslaget, at "det påhviler den, der har rådighed over tv-overvågning, at bistå politiet med at overtage tv-overvågning." I bemærkningerne til loven anvendes "pligt."

I en krisesituation vil den erhvervsdrivende kunne blive mødt med en forventning om øjeblikkelig assistance og/eller en særdeles kort tidsfrist. Udfordringen i dette kan bestå i, at i mange butikker – herunder især i mindre butikker – vil det kun være én og/eller ganske få personer, som har adgang til optagelserne primært med baggrund i GDPR. Denne/disse personer er ikke nødvendigvis tilgængelige 24/7/365, hvorfor en butik ikke pr. automatik kan bistå politiet uden varsel på et vilkårligt tidspunkt. Denne bekymring gælder naturligvis kun i de situationer, hvor politiet skal have adgang til såvel en fysisk lokation som adgang til overvågningen direkte fra butikken.

- Det fremgår ligeledes, at "politiet kan overtage tv-overvågningen med magt, herunder skaffe sig adgang til lokaler, hvorfra tv-overvågningen kan overtages." Her vil det være hjælpsomt med en bemærkning om, at politiet naturligvis påtager sig en efterfølgende omkostning til udbedringer af eventuelle skader, så den erhvervsdrivende ikke skal belastes økonomisk heraf – og ej heller via selvrisiko fra egen forsikring.
- I afsnit 2.1.1.1. på side 5 anvendes betegnelsen "videobånd," hvilket virker som et utidssvarende begreb.

- Lovforslaget refererer et initiativ fra Trygheds- og Sikkerhedspakken om obligatorisk registrering i POLCAM. Ideen er ikke omfattet af nærværende lovforslag. DSK vil foreslå, at pligten til obligatorisk registrering som udgangspunkt påhviler den virksomhed, der installerer overvågningen. Når der anvendes en it-serviceleverandør eller et sikkerhedsfirma, bør disse derfor stå for indberetningen. Det bør ligeledes være den udførende virksomhed, der har ansvar for efterfølgende opdateringer, hvis overvågningen f.eks. nedtages eller flyttes til anden placering.

Virksomheder, der arbejder med sikring og overvågning i det daglige, vil kunne håndtere indberetninger og opdateringer byrdemæssigt langt lettere end f.eks. butikker, hvor en ændring kun vil være relevant med års mellemrum. Risikoen for utilsigtede fejl eller udeladelser i forbindelse med indberetning til POLCAM vil ligeledes minimeres, hvis indberetningerne som udgangspunkt sker af erfarne virksomheder.

Når loven måtte være vedtaget, deltager DSK – Dansk Erhverv bør også inviteres – gerne i udarbejdelse og distribution af informationsmateriale målrettet butikkerne om rettigheder og pligter som følge af loven. Materialet kan udarbejdes i samarbejde med Rigspolitiet og JM.

Skulle vore bemærkninger give anledning til spørgsmål, må I endelig kontakte os.

Med venlig hilsen

Claus Bøgelund Nielsen
Vicedirektør

DIGITALISERINGSSTYRELSEN

Digitaliseringsstyrelsen · Landgreven 4 · Postboks 2193 · 1017 København K

Fuldmægtig Malene Lejbach
Strafferetskontoret
Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

20. december 2019
KDR/MEERA
J.nr. 2019 - 3455

Kære Malene Lejbach

Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) i høring.

Sekretariatet har til opgave at vurdere, om ministeriet på tilstrækkelig vis har beskrevet lovforslagets implementeringskonsekvenser, og om lovforslaget efterlever principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Gennemgangen af lovforslaget giver på det foreliggende grundlag anledning til følgende bemærkninger:

Vurdering af offentlige implementeringskonsekvenser

Et lovforslags implementeringskonsekvenser skal være velbelyste med henblik på at understøtte, at lovgivningen efter vedtagelse kan administreres hensigtsmæssigt og understøttes digitalt.

Sekretariatet bemærker, at Justitsministeriet ikke har angivet en vurdering af, om forslaget har implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Sekretariatet anbefaler, at ministeriet foretager en grundig beskrivelse af implementeringskonsekvenserne med særlig vægt på databeskyttelsesmæssige konsekvenser og lovforslagets betydning for borgerne.

Det kan fx beskrives, hvordan der sikres korrekt og forsvarlig håndtering af persondata, samt hvordan borgernes grundlæggende rettigheder sikres for de personer, som optræder på tv-overvågningen.

Principper for digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslagets efterlevelse af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning skal beskrives i bemærkningerne til et lovforslag, og en eventuel fravigelse af principperne skal begrundes.

Justitsministeriet vurderer, at lovforslaget er i overensstemmelse med de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Sekretariatet anbefaler, at ministeriet tillige foretager en beskrivelse af lovforslagets efterlevelse af de syv principper eventuelt med begrundelser for, hvorfor et eller flere principper fraviges eller findes irrelevant. Sekretariatet vurderer, at princip 2 om digital kommunikation ikke ses at være relevant i denne henseende.

Sekretariatet vurderer, at særligt princip 5 om tryk og sikker datahåndtering bør beskrives mere uddybende, herunder hvordan ministeriet sikrer overholdelse af princippet.

Der henvises i øvrigt til digst.dk/dkl samt [Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning](#), ligesom I naturligvis er velkomne til at kontakte sekretariatet for råd og vejledning.

Med venlig hilsen

Mette Eigaard Rasmussen
Specialkonsulent
T 2311 6860
E meera@digst.dk

Rebecca Mathilde Gobert

Fra: MKH010@politi.dk
Sendt: 3. januar 2020 13:44
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055
Vedhæftede filer: Udkast til lovforslag - Høringsversion.PDF; Høringsliste.PDF; Høringsbrev (generel).PDF
Sag: 2019-731-0055
Sagsdokument: 1350658

Foreningen af Offentlige Anklagere har ingen bemærkninger til lovforslaget, idet det dog skal bemærkes, at det efter vores opfattelse må forventes, at der skal indhentes flere kendelser på området, hvilket vil kræve flere ressourcer til anklagemyndigheden.

Med venlig hilsen

Mariam Khalil

Næstformand

Foreningen af Offentlige Anklagere
c/o Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi
Advokaturen for Kvalitet og Legalitet
Parkvej 50
4700 Næstved

Telefon 6189 6816

Har De ved en fejtagelse modtaget denne e-mail, beder jeg Dem venligst omgående meddele mig dette samt destruere e-mailen.

Fra: Justitsministeriet (<mailto:jm@jm.dk>)

Sendt: 11. december 2019 14:12

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET
Sikkerhedskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Att.: Strafferetskontoret

Dato: 08-01-2020
J. nr.: 2019-028681

Direktionssekretariat
Ledelsesstøtte og
ministerbetjening

Rigsadvokat
Postboks 14
1251 København K
Tlf. 3312 2222
E-mail: Rigsadvokaten@riksadvokaten.dk

Udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven

1. Indledning

Justitsministeriet har ved e-mail af 11. december 2019 anmodet Rigspolitiet om bemærkninger til udkast til forslag om ændring af retsplejeloven (politiets overtagelse af tv-overvågning).

Rigspolitiet har nedenstående bemærkninger til udkast til forslag om ændring af retsplejeloven.

2. Udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (politiets overtagelse af tv-overvågning)

Rigspolitiet vurderer, at den foreslåede tilføjelse i retsplejelovens § 791 e, vil bidrage positivt til politiets arbejde med at afværge særligt alvorlige forbrydelser.

2.1 Proportionalitetsreglen i § 791 e, stk. 2

Rigspolitiet bemærker, at det fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 2 på side 34, at bestemmelsen i stk. 2, er et udtryk for en almindelig proportionalitetsregel. Rigspolitiet indstiller, at det angives nærmere i bemærkningerne til lovforslaget, om denne proportionalitetsafvejning afviger fra proportionalitetsafvejningen i retshåndhævelseslovens § 4, stk. 3, og såfremt dette er tilfældet på hvilke måder.

2.2 Afgrænsning af den foreslåede bestemmelses anvendelsesområde

Rigspolitiet skal derudover bemærke, at politiet allerede i dag – afhængig af den nærmere tekniske opsætning af tv-overvågningen – efter retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 1 og 3 (om telefonaflytning og teleoplysninger), § 791 a, stk. 2 (om observation ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera), og § 791 b, stk. 1 (om dataaflæsning) og som udgangspunkt på baggrund af en retskendelse efter omstændighederne vil kunne tilgå live-optagelser fra tv-overvågningsudstyr,

herunder optagelser, der transmitteres via internettet. Denne adgang benyttes f.eks. i sager om narkotikakriminalitet.

Politiet kan endvidere tilgå live-optagelser fra tv-overvågningsudstyr på baggrund af et samtykke fra den, der råder over den pågældende tv-overvågning.

Rigspolitiet skal foreslå, at det overvejes, om ovenstående bør præciseres i lovforslaget med henblik på at undgå en retstilstand, hvor den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 791 e – der må anses for at have et andet anvendelsesområde end de nævnte bestemmelser i retsplejeloven – anses for udtømmende at have gjort op med, hvornår politiet kan tilgå live-optagelser fra tv-overvågningsudstyr.

Rigspolitiet er af den opfattelse, at dette kan gøres ved en tilføjelse i bemærkningerne om, at den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 791 e ikke udelukker de eksisterende muligheder, som politiet efter de nævnte bestemmelser i retsplejeloven har til at kunne tilgå live-optagelser fra tv-overvågningsudstyr.

Rigspolitiet vurderer derudover, at samspillet mellem de nævnte bestemmelser i retsplejeloven og den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 791 e bør beskrives i lovforslaget, således at det fremgår, hvorfor der er behov for bestemmelsen, og hvad der adskiller den foreslåede bestemmelse fra de allerede eksisterende muligheder for tvangsindgreb. Dette kan eksempelvis gøres ved at indsætte et afsnit med beskrivelse af gældende ret vedrørende nuværende tvangsindgreb og grænsefladen til den foreslåede bestemmelse, herunder bestemmelsens ligheder med indgreb efter retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 4, jf. § 781, stk. 5.

2.3 Konsekvenser af den foreslåede lovændring

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at Rigspolitiet på baggrund af den foreslåede lovændring vil skulle udfærdige nye rapportskabeloner og eventuelt udfærdige afrapporteringsmodeller indtil DAM-systemet er taget i brug, hvilket forventes i kvartal 1 og 2 i 2021.

Med venlig hilsen

Louise Spangsberg Lundsager
fg. centerchef

Ingeniørforeningen, IDA
Kalvebod Brygge 31-33
DK-1780 København V
Tlf. +45 33 18 48 48

ida.dk

Justitsministeriet

Att:

databeskyttelse@jm.dk

ces@jm.dk

Svar på høring over Forslag til Lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

7. januar 2020

Justitsministeriet har udsendt Udkast til Forslag til Lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning). Hermed Ingeniørforeningen, IDAs svar på høringen.

Forslaget til lov om ændring af lov om tv-overvågning er kommet på baggrund af et politisk ønske om at skabe mere tryghed og sikkerhed i det offentlige rum primært med fokus på "kriminelle grupper, der placerer bomber i det offentlige rum eller skyder løs på offentlige gader". Det må altså antages, at fokus er på kriminelle bander og mere eller mindre organiseret kriminalitet.

Det er iflg. forslaget ofte essentielt i forhold til at *afværge* særligt alvorlige forbrydelser, at politiet, herunder PET, hurtigt kan danne sig et overblik over en gerningsmands færden. I denne forbindelse betragtes hurtig adgang til tv-overvågning ofte at være et relevant redskab.

Det fremgår af afsnit 2.1.2. om Justitsministeriets overvejelser, at der i tilfælde af alvorlige forbrydelser kan være behov for at politiet overtager tv-overvågningen i forholdsvis store områder, eksempelvis en hel bydel, hvilket potentielt kan berøre adskillige tv-overvågninger og mange mennesker, eller f.eks. i baglokalet til en butik.

"Politiets adgang til at overtage tv-overvågning bør på denne baggrund efter Justitsministeriets opfattelse være begrænset til ekstraordinære situationer, hvor der er afgørende grunde til det med henblik på at forebygge eller efterforske alvorlig kriminalitet, som kan medføre eller har medført fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier."

IDA er enig i, at der skal være tale om ekstraordinære situationer, hvis det skal give mening, at politiet har krav på at kunne overtage tv-overvågning af private såvel som offentliges overvågningskameraer. IDA

vil derfor anbefale, at der tilføjes et krav i loven om, at der efterfølgende afrapporteres til Tilsynet med Efterretningstjenesterne om indgrebet.

Med venlig hilsen

Grit Munk
Chefkonsulent, IDA

den 6. januar 2020

Høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

BL har modtaget høring om lovforslag om ændring af retsplejeloven vedrørende politiets overtagelse af tv-overvågning. BL takker for muligheden for at afgive bemærkninger til de foreslåede lovændringer.

BL finder overordnet formålet med lovændringen positivt. Det er samfundsmæssigt relevant at sikre, at der til brug for opklaring af alvorlige forbrydelser og terrorbekæmpelse er behov for en fleksibel lovgivning, som sikrer politiet muligheden for at handle hurtigt, når det kræves i særlige situationer.

BL har enkelte bemærkninger til lovændringerne.

Politiets og PET's overtagelse af boligorganisationers videoovervågning

Med lovændringen gøres det muligt for politiet og PET at overtage styringen og besiddelsen af den tv-overvågning, som boligorganisationen råder over ved boligorganisationens egne opsatte overvågningskameraer. Overtagelsen kan kun ske, hvis det er afgørende for at forebygge alvorlig kriminalitet eller efterforske en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover. Herudover skal der være tale om en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme og forbrydelser mod den offentlige myndighed), som kan medføre eller har medført fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier.

BL bemærker, at det i praksis må forventes, at politikredsene i samarbejde med boligorganisationerne og boligafdelinger, hvor der er opsat videoovervågning, indgår nærmere aftale om/en handlingsplan for, hvorledes overtagelsen i praksis kan lade sig gøre, hvis der skulle blive behov for det.

Det nævnes i lovforslagets bemærkninger til § 1, nr. 2, at politiet får fuld råderet over de optagelser, som sker efter politiets overtagelse.

BL finder politiets fulde råderet særlig problematisk, da optagelserne kan være nødvendige for boligorganisationens håndtering af de eventuelle lovovertrædelser, som boligafdelingen som udlejer skal forfølge. Boligorganisationerne har i medfør af lov om leje af almene boliger § 80, stk. 1 en forpligtelse til at sørge for, at der hersker god orden i boligorganisationernes ejendomme.

Videoptagelserne kan tjene som dokumentation ved en bevisførelse i en eventuel retssag om en beboer misligholdelse af lejeaftalen. Videoptagelserne kan af denne grund have indflydelse på boligorganisationernes mulighed for at kunne dokumentere, hvorfor en ophævelse af et lejemål er berettiget.

I de tilfælde, hvor politiet vælger at sigte en person/beboer, som er videoovervåget, og hvor sigtelsen senere fører til domfældelse, så kan dommen anvendes som dokumentation i en

boligretssag. Dog går der ofte flere måneder, førend en endelig dom foreligger, og dette vil forsinke boligorganisationen som udlejer i sin proces med at sikre god orden i boligafdelingen.

Herudover er det i retspraksis et krav for en berettiget ophævelse/opsigelse, at forholdet/problemet er aktuelt. Derfor kan en længere ventetid på en domfældelse have skadevirkende effekt på boligorganisationens ret til ophævelse/opsigelse.

Der vil også være tilfælde, hvor politiet frafalder tiltale for en alvorlig lovovertrædelse i henhold til straffeloven og herefter sletter optagelserne. Det er her særligt vigtigt at pointere, at samme adfærd kan udgøre en husordensovertrædelse/hævelsesbegrundende adfærd, der kan sanktioneres efter anden lovgivning, herunder lejelovgivningen, hvorfor det bør være boligorganisationen, som har ret til at vurdere optagelsernes relevans i forhold til at varetage egne retlige interesser.

Reglerne bør af denne grund ikke overlade den fulde råderet til politiet, hvorefter politiet har ret til at slette optagelserne. Retten til sletning af optagelserne bør derfor kun tilkomme boligorganisationen som ejer af tv-overvågningen.

Persondatalovens og persondataforordningens regler om overgivelse af videooptagelser

I forhold til boligorganisationernes forpligtelse til som dataansvarlig at gøre de observerede personer opmærksomme på, at der gemmes optagelser over dem, er det anført i bemærkningerne, at der kan være situationer, hvor en orientering herom til de overvågede kan skade efterforskningen. Samtidigt bemærkes det også, at politiet som retshåndhavende myndighed ikke er underlagt hverken persondataforordningen og persondatalovens regler.

Boligorganisationen må ud fra formuleringen af lovforslagets bemærkninger anses for ikke at være forpligtet til at orientere de pågældende personer om videoovervågningen, når overvågningen tager sigte på en efterforskning, som politiet håndterer.

I den forbindelse er det vigtigt, at boligorganisationernes forpligtelser og berettigede undtagelser til at overholde reglerne for persondatabehandling ved videoovervågning gøres helt klar, således boligorganisationerne som persondataansvarlige ikke risikerer at tilsidesætte reglerne for behandling af persondata, når videooptagelserne overgives til politiet samt modtages retur.

Ved afslutning af efterforskningen bør optagelserne tilbagegives til boligorganisationen, som herefter er forpligtet til at følge reglerne efter persondataforordningen og persondataloven. Det er således også fra dette tidspunkt, at boligorganisationen selvstændigt har mulighed for at vurdere, hvorledes optagelserne er anvendelige til håndteringen af boligorganisationens retlige interesser uafhængigt af politiets forudgående efterforskning.

BL vil opfordre til, at vejledningen om videoovervågning i almene boligorganisationer fra 2012 bliver ajourført i henhold til de nye regler og gjort tilgængelig på Datatilsynets hjemmeside. Vejledningen har i længere tid ikke været tilgængelig på Datatilsynets hjemmeside, hvorfor der ikke er nogen tilgængelig vejledning på området. Vejledningen har været et yderst brugbart

værktøj for de almene boligorganisationer, hvorfor det også med de foreslåede nye regler vil være gavnligt med en udførlig vejledning til håndteringen af reglerne i praksis.

BL har ikke herudover bemærkninger til lovforslaget.

BL står naturligvis til rådighed, hvis der ønskes en uddybning af ovennævnte.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bent Madsen', written in a cursive style.

Bent Madsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Den 7. januar 2020

Høringssvar vedrørende: Forslag til lov om ændring af lov om tv-overvågning (stærkelse af trygheden og sikkerheden, herunder udvidelse af adgangen til tv-overvågning for private og offentlige myndigheder samt obligatorisk registrering af tv-overvågning og lov om ændring af retsplejeloven (Politets overtagelse af tv-overvågning)

HK har modtaget høring om forslag til ændring af ovennævnte love, som vi fremsender følgende bemærkninger til.

Ad forslaget til ændring af tv-overvågningsloven

Indledningsvis bemærkes, at HK finder det særdeles positivt, at den tidligere gældende pjeces om tv-overvågning fra marts 2008 nu opdateres, og at den bl.a. vil indeholde en vejledning om tv-overvågning af arbejdspladser. Da HK organiserer de ansatte i butikker og på en række andre arbejdspladser, hvor der tv-overvåges, bidrager vi gerne til dette arbejde.

HK er enig i, at det er hensigtsmæssigt, at engrosvirksomheder, hvorfra der foregår salg og udlevering af varer, får mulighed for på samme vis som detailhandlen at foretage tv-overvågning af egne indgange og facader samt arealer i tilknytning hertil.

HK er tillige af den opfattelse, at såfremt andre områder, end de i § 2 i loven opregnede, skal have mulighed for at foretage tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel, bør dette ske ved en lovændring og ikke ved indsættelse af en bemyndigelsesbestemmelse i loven.

Det er således HK's principielle opfattelse, at grænserne for privates tv-overvågning bør være fastlagt direkte i lovgivningen, hvilket har været tilfældet hidtil. HK kan derfor ikke støtte forslaget om, at der bør være en dispensationsregel for privates tv-overvågning, således at private kan søge politiet om tilladelse til at foretage tv-overvågning med optagelse af egne facader og indgange. Hvis der i de enkeltstående tilfælde er behov for at beskytte udsatte borgere i samfundet, finder vi, at dette fortsat bør være en politimæssig opgave. Vi skal samtidig påpege, at det må anses for et uheldigt signal at sende, at velstillede borgere kan gøre mere på dette område end andre. Vi finder derfor også af denne grund, at det fortsat bør være en politimæssig opgave at beskytte udsatte persongrupper.

Såfremt forslaget fremmes, finder vi det vigtigt, at der fastsættes nærmere vilkår for sletning, for hvem der kan tilgå optagelserne, at der skiltes m.v., ligesom vi finder, at det i hver enkelt situation nøje bør vurderes, hvor lang tid der er behov for overvågning. Vi er samtidig enige i, at sådanne optagelser i givet fald alene må kunne videregives til politiet.

HK bifalder, at registrering i det nationale register over tv-overvågningskameraer (POLCAM) gøres obligatorisk for både private og offentlige myndigheder.

Ligeledes finder HK det hensigtsmæssigt, at det er muligt at opbevare oplysninger om et formodet strafbart forhold ud over 30 dage i sager, hvor der inden denne frist er indgivet en anmeldelse, men hvor det ikke har været muligt at overdrage optagelserne til politiet. Der bør dog fastsættes en frist for indlevering og dermed sletning. Fristen kan efter HK's opfattelse passende fastsættes til 3-4 måneder, idet denne forlængelse må være tilstrækkeligt til at afhjælpe eventuelle problemer med at få overdraget materialet til politiet.

HK finder det betænkeligt, at adgangen til at overvåge offentlige arealer udvides fra et område, som strækker sig 10-15 meter fra facaden til flere 100 meter væk, samtidig med at kriterierne for, at det skal være klart nødvendigt lempes til at være nødvendigt, hvilket skal forstås således, at det blot er en vis sandsynlighed for, at der kan blive begået kriminalitet relateret til den erhvervsdrivendes virksomhed.

HK mener, at en udvidelse af arealet for overvågning må være klart nødvendigt, idet den foreslåede lovændring kan være integritetskrænkende for den almindelige borger, og de ansatte som har deres daglige gang på disse arealer.

Der henvises i øvrigt til de almindelige persondataretlige principper, hvorefter overvågning kun etableres, hvis andre mindre indgribende foranstaltninger ikke kan anvendes, og at området begrænses mest muligt, jf. de almindelige proportionalitetsregler.

Af betænkningen om tv-overvågning fra 2006 s. 134 fremgår det af en gennemført undersøgelse, at over halvdelen af de adspurgte (55%) mener, at de private virksomheder og butikker bør søge om tilladelse til at overvåge eget område, hvilket ville udgøre en stramning i forhold til gældende ret.

HK mener i lighed med disse betragtninger, at der er behov for en stramning af, hvorledes overvågningen opsættes. Derfor skal HK foreslå, at der indføres en autorisationsordning for de virksomheder, som opsætter tv-overvågning, hvilket vil være med til at sikre, at de gældende regler for tv-overvågning og beskyttelse af ansatte og borgere overholdes. Hermed kan det samtidig sikres, at kameraer er lovligt og hensigtsmæssigt installeret, således at billedoptagelserne er af ordentlig kvalitet og kan anvendes til opklaring af kriminalitet.

Særligt i forhold til tv-overvågning er det et problem, at der indsamles megen overskudsinformation. TV-overvågning er således en særligt indgribende foranstaltning over for medarbejderen, og ved tilsidesættelse af reglerne om tv-overvågning er der i høj grad risiko for, at medarbejdernes integritet krænkes. Af hensyn til den præventive effekt finder HK derfor også, at der er behov for en hjemmel i lovforslaget til at tilkende de ansatte en godtgørelse, idet EAL § 26 ikke yder tilstrækkelig beskyttelse.

HK skal herved henvide til, at det EU-retlige effektivitetsprincip pålægger Danmark en retlig forpligtelse til at sikre, at forordningen kan håndhæves effektivt i enhver relation. EU-retten må naturligvis også fortolkes i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvoraf der også flyder en forpligtelse til at sikre de registrerede tort godtgørelse for krænkelser af de pågældendes integritet- eller privatliv. Der bør derfor indsættes en tort bestemmelse i tv-overvågningsloven, hvor der ikke som efter EAL § 26 stilles krav om, at krænkelsen skal være grov. Bestemmelsen bør udformes uden fastsættelse af et maksimalt beløb for godtgørelse, idet godtgørelsesniveauet bør afspejle overtrædelsens art, omfang og grovhed.

Ad forslaget til ændring af retsplejeloven

Forslaget giver politiet adgang til at overtage tv-overvågning hos private og offentlige myndigheder samt at ændre fx kameravinkel eller zoom.

HK kan støtte forslaget, men finder det vigtigt, at politiet ikke mindst ved en tilbagelevering af udstyret sikrer, at tv-overvågningen er opstillet på en sådan måde, at der ikke sker en krænkelse af de ansatte. Herudover finder HK det vigtigt, at politiet også sikrer, at der inden tilbageleveringen sker en sletning af optagelser, som ligger ud over det tidsrum og de arealer, som en arbejdsgiver efter de almindelige regler har adgang til at tv-overvåge i.

HK finder det også vigtigt, at de ansatte orienteres om, at politiet har overtaget tv-overvågningen. Hvis dette, mens overtagelsen finder sted, ikke kan lade sig gøre på grund af et tavshedsplæg, bør de ansatte orienteres, når dette bortfalder, og tv-overvågningen leveres tilbage til arbejdsgiveren.

Herudover skal HK generelt bemærke, at der mellem parterne på arbejdsmarkedet gælder forskellige aftaler om indførelse af kontrolforanstaltning, etablering af tv-overvågning og lignende.

Med venlig hilsen

HK DANMARK

Lisbeth Nørremark

Advokatrådet

ADVOKAT

SAMFUNDET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 8. januar 2020
SAGSNR.: 2019 - 3411
ID NR.: 638126

strafferetskontoret@jm.dk

Høring - over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

Ved e-mail af 11. december 2019 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har ikke bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.

Med venlig hilsen

Andrew Hjulær Crichton
Generalsekretær

8. januar 2020

Politiets overtagelse af tv-overvågning

Høringssvar – Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning)

Ved en mail af den 11. december 2019 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd om eventuelle bemærkninger.

DKR skal meddele, at vi ikke har nogen bemærkninger til lovforslaget.

Den 8. januar 2020

Venlig hilsen

Anna Karina Nickelsen
Sekretariatschef

Freia Kirkeskov-Hansen

Fra: Tom S. Jensen <tsj@fida.dk>
Sendt: 8. januar 2020 10:39
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Cc: Mette Ravn
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055
Vedhæftede filer: Udkast til lovforslag - Høringsversion.PDF; Høringsliste.PDF; Høringsbrev (generel).PDF

Sag: 2019-731-0055
Sagsdokument: 1354892

Finans Danmark takker for muligheden for at komme med bemærkninger til ovennævnte lovudkast.

Vi har drøftet udkastet i vores Arbejdsgruppe for forebyggelse og sikring, hvis medlemmer repræsenterer de store og mellemstore pengeinstitutter i Danmark samt Lokale Pengeinstitutter.

Drøftelsen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Venlig hilsen

Tom S. Jensen
Kontorchef
Mobil: 21 77 69 54
tsj@fida.dk

—
Finans Danmark
Amaliegade 7
1256 København K
Danmark
Tlf.: 33 70 10 00
finansdanmark.dk

Finans Danmark er interesseorganisation for bank, realkredit, kapitalforvaltning, værdipapirhandel og investeringsfonde i Danmark.
Læs mere her: finansdanmark.dk/om-os

Læs her, hvordan Finans Danmark behandler dine personoplysninger.

Fra: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Sendt: 11. december 2019 14:12

Freia Kirkeskov-Hansen

Fra: Janus Christian Schou Thygesen <jcsth@naestved.dk>
Sendt: 8. januar 2020 10:14
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Cc: Torben Kelm Danielsen
Emne: Udtalelse vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - jeres journal nr. 2019-731-0055

Med henvisning til Justitsministeriets fremsendte mail af 11. december 2019 vedrørende "Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) – j. nr. 2019-731-0055", kan jeg oplyse, at Næstved Kommune ikke har bemærkninger til det de foreslåede ændringer.

Venlig hilsen

NÆSTVED

**Center for Trafik og Ejendomme
Stab**

Næstved Kommune   Janus Christian Schou Thygesen
Teatergade 8   Jurist
4700 Næstved

Telefon: +45 5588 6230   Direkte: +45 5588 6243
www.naestved.dk   E-mail: jcsth@naestved.dk

Denne e-mail og eventuelle vedhæftede dokumenter kan indeholde fortroligt materiale, som kun er beregnet for den angivne modtager. Har du ved en fejltagelse modtaget denne e-mail, bedes du venligst omgående underrette Janus Christian Schou Thygesen samt slette e-mailen.

Freia Kirkeskov-Hansen

Fra: Jan Hempel <Jan.Hempel@politiforbundet.dk>
Sendt: 15. januar 2020 14:12
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055

Til Justitsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2019-01361.

Jeg beklager det sene svar.

Med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

H.C. Andersens Boulevard 38
DK-1553 København V

Tlf. +45 3345 5965

E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data. Læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-databeskyttelsespolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, inkl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter. På forhånd tak

Henvendelser kan rettes skriftligt til Politiforbundet. Der kan sendes sikkert til mail@politiforbundet.dk. Det forudsætter dog, at du selv har adgang til at sende fra sikkermail.

Fra: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Sendt: 11. december 2019 14:12
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET
Sikkerhedskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400

Freia Kirkeskov-Hansen

Fra: Rasmussen, Morten Chjeffer <MCR003@ankl.dk>
Sendt: 8. januar 2020 16:49
Til: Freia Kirkeskov-Hansen
Cc: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055

Kære Freia

Rigsadvokaten har ikke bemærkninger til det fremsendte udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning).

Med venlig hilsen

Morten Chjeffer Rasmussen
Specialkonsulent

Direkte tlf.: +45 30 32 46 27

E-mail: mcr003@ankl.dk

RIGSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Kvalitetsafdelingen
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K
Telefon: 7268 9000
Telefax: 7268 9004
E-mail: rigsadvokaten@ankl.dk
www.anklagemyndigheden.dk

HØJESTERET

Den 12. december 2019
J.nr. HR-2019-01-70
Init tha

Justitsministeriet
strafferetskontoret@jm.dk

Deres j.nr: 2019-731-0055

Højesteret har modtaget mail af 11. december 2019 vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning).

I den anledning skal jeg oplyse, at Højesteret ikke som led i høring afgiver udtalelser om betænkninger, lovudkast eller lovforslag, som ikke angår Højesterets egne forhold.

Højesteret går ud fra, at vi fremover alene høres i overensstemmelse hermed.

Med venlig hilsen

Lisa Rising
administrationschef

Rebecca Mathilde Gobert

Fra: Lene Nyhus <LENY@kl.dk>
Sendt: 12. december 2019 14:10
Til: Justitsministeriet
Emne: KL høringsvar, jf. nr. 2019-731-0055

Til Sikkerhedskontoret, Justitsministeriet.

KL har ingen bemærkninger til fremsendte lovforslaget af den 11. december 2019, om ændring af retsplejeloven (overtagelse af politiets tv-overvågning) - jr. nr. 2019-731-0055.

Med venlig hilsen
Lene Nyhus

Sekretær
Jura og EU

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3880
E LENY@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

Rebecca Mathilde Gobert

Fra: Lizette Ramlyng <LizetteRa@htk.dk>
Sendt: 16. december 2019 09:16
Til: ÆStrafferetskontoret (951s18)
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055
Vedhæftede filer: Udkast til lovforslag - Høringsversion.PDF; Høringsliste.PDF; Høringsbrev (generel).PDF

Sag: 2019-731-0055
Sagsdokument: 1339875

Høje-Taastrup Kommune har ingen bemærkninger til vedhæftede.

Venlig hilsen

Lizette Ramlyng
Direktør- og Udvalgssekretær

**Høje-Taastrup
Kommune**

Byrådscenter
Sekretariat
Bygaden 2
2630 Taastrup
Telefon: 4359 1000
Direkte: 4359 1303
www.htk.dk
LizetteRa@htk.dk

Fra: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Sendt: 11. december 2019 14:11
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET
Sikkerhedskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Østre Landsret
Præsidenten

Den 18-12-19
J.nr. 40A-ØL-76-19
Init: sdy

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til: strafferetskontoret@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 11. december 2019 (Sagsnr. 2019-731-0055) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politets overtagelse af tv-overvågning).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Børst Petersen

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

J.nr. 40A-VL-78-19
Den 17/12-2019

Justitsministeriet har ved brev af 11. december 2019 (sagsnr. 2019-731-0055) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politets overtagelse af tv-overvågning).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

Københavns Byret

Justitsministeriet
Sikkerhedskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J.nr. 9099.2019.65

Den 17. december 2019

Ved en mail af 11. december 2019 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at byretterne ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Der henvises til Deres j.nr. 2019-731-0055.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Rebecca Mathilde Gobert

Fra: Ina Iwersen <Inalwersen@Shret.dk>
Sendt: 19. december 2019 22:07
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055
Vedhæftede filer: Udkast til lovforslag - Høringsversion.PDF; Høringsliste.PDF; Høringsbrev (samtlige retter).PDF
Sag: 2019-731-0055
Sagsdokument: 1346991

Til rette vedkommende

Høringen giver ikke Sø- og Handelsretten anledning til at komme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Ina Darby Iwersen

Kst. Retsassessor
Direkte: + 45 99 68 47 06
Inalwersen@shret.dk

Sø- og Handelsretten

Amaliegade 35, 2. sal
1256 København K.
Tlf.: 99 68 46 20
www.shret.dk

Fra: Justitsministeriet <jm@im.dk>

Sendt: 11. december 2019 14:13

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET
Sikkerhedskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@im.dk

Rebecca Mathilde Gobert

Fra: Domstolsstyrelsen (CJUK) <jur@domstolsstyrelsen.dk>
Sendt: 7. januar 2020 11:03
Til: ÆStrafferetskontoret (951s18)
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055

Til Strafferetskontoret

Domstolsstyrelsen har ingen bemærkninger til den fremsendte høring.

Med venlig hilsen

Michala Boesen

Fuldmægtig

Direkte: +45 99 68 43 54

mnb@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

Jura og Forretning

St. Kongensgade 1-3

1264 København K

Tlf. (hovednr.): +45 70 10 33 22

www.domstol.dk

Fra: Justitsministeriet

Sendt: 11. december 2019 14:13

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Politiets overtagelse af tv-overvågning) - j. nr. 2019-731-0055

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET

Sikkerhedskontoret

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk